

PROFISHING
Black Sea

www.profishingblacksea.com

Karadeniz Profesyonel **BALIKÇILIK**
Teknolojileri ve Hizmetleri **FUARI**

Black Sea Professional **FISHING**
Technologies and Services **EXHIBITION**

14-17
HAZİRAN
JUNE
2012
Batı Park
Fuar Alanı
SAMSUN
TURKEY

Ziyaret Saatleri / Visiting Hours: **10.00 - 19.00**

EKO

www.ekofuar.com.tr
SAMSUN - 0531 222 11 00
SAMSUN - 0531 222 11 00

SENTEZ

www.sentezfuari.com.tr
SAMSUN - 0531 222 11 00
SAMSUN - 0531 222 11 00

BU FUAR 3174 SAYILI KANUN GEREĞİNCE TOBB (TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ) İZİNİ İLE DÜZENLENMEKTEDİR.

Samsun Tarımında Yeni Ufuklar
SAMTIM

ISSN 1305-7588

NİSAN 2012 SAYI: 37

ENERJİ TARIMI ARAŞTIRMA MERKEZİ

Türkiyede Bir İlk:

Enerji Tarımı Merkezi

YEDİĞİNE İÇTİĞİNE
DİKKAT ET

GÜVENİLİR GIDA
TÜKET.

www.guvenilirgida.com

Fotoğrafın Çekildiği Yer: SAMSUN

Embiye SANCAK- SAMSUN
2. TARIM VE İNSAN ULUSAL FOTOĞRAF YARIŞMASI-2010

**Samsun Gıda Tarım ve Hayvancılık
İl Müdürlüğü Adına**

Sahibi
Kadir GÜVEN
İl Müdürü

Yazı İşleri Müdürü
Erol BAŞ

Yayın Kurulu
Erol BAŞ
Aytül DURUKAN
Gürsel BALCI
Dr. Habip MURUZ
Recep KIRBAŞ
Cihan EROĞUL
Fuat COŞKUN
Yaşar BUDAK
Hatice OLGUN
Ahmet ŞENOĞLU

Fotoğraflar
Recep YAPINCAK

Yönetim Yeri Adresi
Gıda Tarım ve Hayvancılık
İl Müdürlüğü
Kılıçdede Mh. Abdülhakhamit Cd.
No.7 55060 İlkadım/Samsun

Telefon
0 362 231 37 00/270

Fax
0 362 233 21 63

e-mail
cey@samsuntarim.gov.tr

web
http://www.samsuntarim.gov.tr

ISSN 1305-7588

Samsun Gıda Tarım ve Hayvancılık
İl Müdürlüğü Yayını Olan SAMTİM
Dergisi Yaygın Süreli Yayındır

Dizgi/Baskı
Kardeşler Ofset
Pazar Mh. Necatiefendi Sk. No.41
Tel: 4320688 İlkadım/Samsun

İçindekiler

ÖNSÖZ	2
BAKAN MEHDİ EKER ENERJİ TARIMI MERKEZİ'Nİ HİZMETE AÇTI	3
TÜRKİYE'DE YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARI'NIN PROJEKSİYONU ve SAMSUN AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	5
YAĞLI TOHUMLAR VE MUCİZE BİTKİ SOYA'NIN ÖNEMİ	8
KARADENİZBİRLİK: "YAĞ BİZİM İŞİMİZ"	11
HALDEN ANLAYAN YASA : YENİ HAL YASASI	12
DÜNYA SU GÜNÜ VE SUYUN ÖNEMİ	16
TÜRKİYE SEBZE TOHUMCULUĞU	17
CAN ALICI KONU: KENE	20
İLİMİZDE KENE MÜCADELESİ	21
TARIMSAL FAALİYETLERDE METEOROLOJİ'NİN ÖNEMİ	22
TARIMSAL FAALİYETLERDE SİGORTA	24
HABERLER	25
ŞIFALI BİTKİLER	40

www.samsuntarim.gov.tr

Milli ekonominin temeli ziraattır. Bunun içindir ki tarımda kalkınmaya büyük önem vermekteyiz. Köylere kadar yayılacak programlı ve pratik çalışmalar bu amaca ulaşmayı kolaylaştıracaktır.

Mustafa Kemal ATATÜRK

Sayın Tarım Dostları

Uzun ve yoğun süren emekler sonucunda çıkarmakta bulunduğumuz bir dergi ile daha karşınızdayız. Ülkemizde hızla gelişen ve dünyada söz sahibi olmaya başladığımız tarım sektöründeki yenilikleri sizlere aktarmak için büyük bir gayret içerisindeyiz. Bakanlığımızın yeniden yapılanma sürecine girmiş olduğu 2011 yılından itibaren mevcut yapının şekillenmesi ve kurumumuza yeni katılım sağlayan tarım reformu çalışmalarımızın da istenilen noktada olması amacıyla her geçen gün çalışmalarımızı artırmaktayız. Tarımın daha ulaşılabilir ve derli toplu olmasına olanak tanıyacak bu yapılanma ile daha güzel günlerin bizleri beklediğini ümit etmekteyiz.

Bakanlığımızın yeniden yapılanma sürecinde de öne çıkan en önemli faktör, tarımsal sanayi ve üretim sektörüdür. Bu sektörde çalışmak isteyen girişimcilerin sağlıklı projeler ve yatırımlar yapabilmeleri için gerekli olan, tarımsal ve teknolojik bilgi paylaşımı, öngörü, ekonomik ve tarımsal imkanların sunumu, sürdürülebilirlik, saydamlık ve ülkesel stratejik planlama gibi kavram ve olgular, gerek Bakanlığımızın gerekse ülkemizin hızlı bir şekilde geçmekte olduğu yeni kamu yönetimi sisteminin de temel ilkeleri olmaktadır.

Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğümüz, Samsun İlinin Bölge Tarım Master Planları kapsamında, ilimiz tarımında öne çıkan tüm alt sektörlerle yönelik raporları çerçevesinde tarımsal sanayi konusunda yatırım yapmak isteyen girişimcilere ufuk açacak ve yol gösterecek düzeydedir. Bu anlamda İl Müdürlüğümüz Bakanlığımız politikalarının paralelinde ve tarımsal sanayi alanında yatırım yapabilecek tüm girişimcilerle her türlü bilgi paylaşımına açıktır.

2003 yılından bugüne değin kesintisiz çıkan ve sektörde önemli bir boşluğu dolduran dergimiz, klasik tarım dergilerinin dışında bir yayın politikası izlemektedir. Yetiştiricilik ve sağlık gibi, herhangi bir ziraat veya veterinerlik kitabında rahatça bulunabilecek temel konuları yazmak yerine, tarım politikaları, sektör analizleri, potansiyel üretim kaynakları, pazar ve pazarlama olanakları, kısacası sektörde çalışmak isteyenler ile bilgi ve analizlerini paylaşmaktadır. Bir kurumsal dergi olarak bilgi ve haber vermenin ötesinde, özel sektör girişimcileri ile tüm bilgilerini paylaşmış ve pazarlamanın önündeki engellerin nasıl aşılabileceği noktasında katkı sağlamıştır. Bundan sonraki süreçte de bu anlayışımız ve birlikteliğimiz devam edecektir. Dergimizin her bir sayısında güncel konu ve politikaları takip etmeye ve sizlere de sunmaya devam edeceğiz.

Tarım bir birliktelik işi olup, gönüller ve bizler birlikte olduğumuz müddetçe tarımsal başarılarımıza her geçen gün yenisi eklenecektir. Bu düşünce ve çabayla hepimize bol ve bereketli bir tarımsal üretim süreci diler, saygılar sunarım.

Kadir GÜVEN
İl Müdürü

www.samsuntarim.gov.tr

BAKAN MEHDİ EKER ENERJİ TARIMI MERKEZİ'Nİ HİZMETE AÇTI

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehdi Eker 30.12.2011 günü saat 14:00'de KTA'Ende (Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü) gerçekleştirilen Enerji Tarımı Araştırma Merkezi'nin açılış törenine katılmak üzere Samsun'a gelmiştir.

Samsun'da Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü bünyesinde, ülke genelindeki yenilenebilir tarımsal kaynaklardan "biyoyakıt" elde edilmesi için temel ve uygulamalı araştırmalar yürütecek olan "Enerji Tarımı Araştırma Merkezi" 30 Aralık 2011 günü saat 14:00'da Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Mehdi Eker'in de katılımıyla açıldı.

Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü, 2008 yılında Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına bağlı Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü'nce; "Enerji Bitkileri Tarımı Araştırma Merkezi" olarak ülke genelinde

araştırma ve temel projeler yürütmekle görevlendirilmiştir. Daha sonra bu konuda bir altyapı projesi hazırlanarak DPT'ne sunulmuş ve projenin kabul edilmesiyle enstitü bünyesinde "Enerji Tarımı Araştırma Merkezi" kurulmuştur. Enstitünün bir bölümü haline getirilen bu kısımda, gelişmiş bir biyoyakıt laboratuvarı bulunmaktadır. Bu laboratuvar Biyodizel, Biyoetanol, Biyokütle isimli 3 birimden oluşmaktadır ve bu konularda çalışmaktadır.

Aynı zamanda Türkiye'de kamu alanında bir ilk ve tek olan merkezin açılışına; Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehdi Eker'in yanı sıra Vali Hüseyin Aksoy, AK Parti Samsun Milletvekilleri Mustafa Demir, Çağatay Kılıç, Tülay Bakır, CHP Samsun Milletvekili İhsan Kalkavan, Büyükşehir Belediye Başkanı Yusuf Ziya Yılmaz, ilgili kurum müdürleri ve bakanlık çalışanları katıldı. Açılış öncesinde Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü tarafından geliştirilen yeni çeşitleri de inceleyen Bakan Eker şunları kaydetti:

"Daha önce bu ülkede bütçenin binde 3.7'lik kısmını tarımsal araştırmalara harcanıyordu, şimdi bu oran yaklaşık yüzde 1'e yükseldi. 2012'de ise bu oran çok daha ileri bir noktaya taşınacak. Hükümetimiz döneminde Samsun çiftçisine nakit olarak ödediğimiz para 618 milyon TL'dir. Bu nakit desteğin dışında prim desteği, gübre ve mazot desteği, toprak analiz desteği, fındık desteği verdik. Yine hükümetimiz döneminde hayvancılık desteklemelerinde ve tarıma dayalı sanayinin

gelişmesi ile ilgili projelerde artış oldu; 77 adet tarıma dayalı sanayi tesisi açtık. Yatırım tutarının yüzde 50'sini hibe verdik. Ayrıca 36 tarımsal kalkınma kooperatifine 30 milyon 400 bin TL destek verdik."

Türkiye'de uygulanan tarım politikaları ile ülke tarımının çok önemli yerlere geldiğini ifade eden Eker; "Bu sene bizim toplam tarım desteğimiz 6 milyar 400 milyon TL'yi buldu. Peki Türkiye'de böylesi bir destekleme projesiyle tarım gerçekte ileriye mi gitti? Ne oldu, hangi safhadayız? Bundan 8 sene önce Türkiye'de çiftçiler 24 milyon hektar arazide tarım yapıyordu, elde ettikleri bütün tarım hasılasının karşılığı 23 milyar dolardı ve ülkemizin dünyadaki sıralaması 190 ülke içerisinde 11. sıraydı. Bugün çiftçimiz aynı sahadan 62 milyar dolarlık tarım geliri elde ediyor. Dünya ülkeleri içindeki sıralamamız ise artık 7. ve böylece Fransa, İspanya, İtalya ve Rusya Federasyonu gibi 4 önemli ülkeyi geride bırakmış olduk. Bu da geliştirdiğimiz projelerin, uyguladığımız desteklemelerin doğru olduğunu göstermesi bakımından son derece önemlidir."

Karadeniz Tarımsal Araştırma Merkezi bünyesinde kurulan Enerji Tarımı Araştırma Merkezi'nde yapılacak çalışmalar hakkında da bilgi veren Bakan Eker, şu ifadeleri kullandı:

"Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Türkiye'nin sahip olduğu en önemli enstitülerden birisidir. Burada önemli bir merkez açıyoruz. Dünyada ihtiyacı daha çokça hissedilen, Türkiye'nin cari açığındaki en önemli konuların başında gelen enerji meselesiyle ilgili dünyanın gündeminde olan- tartıştığı enerji tarımı ile ilgili bir araştırma merkezi açıyoruz."

Burası tarımsal ürünlerden enerji elde edilmesi ile ilgili araştırmalar yapacak. Bünyesinde laboratuvarlar var ve uzmanlar çalışacak. İnsan gıdası olarak üretilen gıda maddelerinin birincil amaçlı olarak insan gıdası olarak kullanılması gerekiyor, bundan yanayım. İnsan gıdası olarak kullanılmayacak olan atık, artık ve diğer tarımsal ürünlerden enerji amaçlı olarak kullanılmasını arzu ediyoruz. Bu merkez daha çok bu alanda yoğunlaşacak."

Vali Hüseyin Aksoy ise Samsun Tarımındaki son dönem gelişmelerine vurgu yaptığı açılış töreni konuşmasında; "Samsun ülkemizin önemli tarım bölgelerinden birisidir. İlimizde son yıllarda belli kalemlerde ciddi tarımsal üretim artışları gerçekleştirilmiştir. Özellikle çeltik ve fındık üretiminde 2002 yılından bu yana büyük bir artış söz konusudur. Bugün açılışını yapacağımız merkeze ev sahipliği yapacak olmamızdan büyük mutluluk duyuyoruz. Bu merkezin kurulma talimatını veren Sayın Bakanımıza ve emeği geçen herkese çok teşekkür ediyorum." dedi.

TÜRKİYE'DE YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARI'NIN PROJEKSİYONU ve SAMSUN AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Mustafa ACAR, Şahin GİZLENCİ, Dr. Mevlüt ŞAHİN

1. Giriş:

Dünya ve ülkemiz için fosil yakıtların enerji üretimindeki payının oldukça yüksek olması, nüfus artışıyla enerji kaynaklarının kullanımında meydana gelen artış ve fosil yakıt rezervlerinin sürekli azalması, enerjiyi üretirken de tüketirken de çevre kirliliğine sebep olmaktadır. Bu durum, tüm insanlık için bir tehdit hali taşımaktadır. Atmosfere büyük oranda sera gazları (CO₂, CH₄ gibi), asit yapıcı gazlar (SO₂, NO_x gibi) salınmaktadır. Sulara en azından gübre atığı fosfat ve nitrat, toksik elementler ve bileşikler karışmaktadır.

Dünya üzerinde fosil yakıtların çevreyi olumsuz etkilemesi ve bunların telafisi için yapılan büyük harcamalar, artan nüfus ve gelişen teknolojiyle birlikte fosil yakıt rezervlerinin hızlı bir şekilde azalması, fosil yakıtların kullanımından doğan büyük ülkelerin enerji kaynaklarını çeşitlendirme ve enerjide dışa bağımlılıktan kurtulabilme strateji ve çabaları, Enerji arzının güvenliği, sürekliliği ve küresel ısınma ile tanıştığımız çevresel sebepler göz önüne alındığında ülkeler varlıklarını ve bağımsızlıklarını koruyabilmek için yeni ve yenilenebilir enerji (biyoenerji) kaynaklarını araştırmaya yönelmişlerdir.

Dünya çapında 450 bin bitki türü belirlenmiş ve bunun yaklaşık 3000 türü gıda-giyim vb. kaynağı olarak insanlar tarafından kullanılmaktadır. Ancak enerji bitkisi olarak yaklaşık 70 bitki türünün dünyada kullanıldığı bildirilmektedir (El Bassam, 1998). Enerji bitkisi türü denildiğinde tek yıllık veya çok yıllık türlerinin katı, sıvı veya gaz enerji hammaddesi (feed stock) üretmek için yetiştirilebilen türleri olarak tanımlanabilir. Biyoenerji bitki türü sayısı oldukça fazladır ve dünyanın hemen her bölgesinde yetişebilen birkaç tür mutlaka vardır.

2. TÜRKİYE VE BİYOENERJİ

2.1. Biyoenerji Mevzuatı

Günümüzde biyoenerji kaynaklarını gündeme getiren gerekçeleri şu şekilde özetleyebiliriz:

"Fosil kökenli yakıtların neden olduğu çevresel tahribatin azaltılması,

"Egzoz emisyonlarının sağlık açısından risklerinin

en aza indirilmesi,

"Enerjide dışa bağımlılığın azaltılması,

"Tarımsal kalkınmanın gerçekleştirilmesi,

"Son yıllarda dünyada yaşanan petrol fiyatlarındaki aşırı dalgalanmalar (2005 yılında varil başına petrol fiyatları 54 ABD doları iken; 2008 yılı başlarında 119 ABD dolarını aşmış durumdadır) ve oluşan ekonomik krizlere çözüm bulmak,

"Küresel ısınmayı ve etkisini azaltmak,

"Ozon tabakasında meydana gelen (28 milyon km²) Zararın genişlemesini önlemek,

"Savaş ve zorunlu hallerde stratejik yakıt olma özelliği,

"Tarım ürünlerinin sanayiye entegrasyonunu sağlayarak ülkelerin tarımsal kalkınmasını çarpan etkisiyle hızlandırması,

"Motorlar üzerinde sağladığı avantajlar; setan sayısının petrol dizeline göre yüksek oluşu, yağlayıcılık özelliği nedeniyle motorlara yanma ve kullanım açısından sağladığı faydalar,

"Taşıma ve depolanması itibarıyla dünya standartlarında "Tehlikeli Madde" kapsamında yer almaması,

"Güvenli yakıt kabul edilmesi nedeniyle,

Bilim adamları petrole alternatif yeni kaynaklara

yönelmiştir. Bu konuda da yenilenebilir enerji tarımı ön plana çıkmış ve Enerji arzının güvenliği ve sürekliliği ve küresel ısınma ile tanıştığımız çevresel sebepler göz önüne alındığında ülkeler varlıklarını ve bağımsızlıklarını koruyabilmek için yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarına (biyoenerji) yönelmişler,

Dünyada son yıllarda yenilenebilir enerji bitkileri tarımı (biyodizel, biyoetanol, biyogaz ve biyomas) üzerine çalışmalar yoğunlaşmış, birçok ülke bu konuda hızlı yol almaktadır. A.B: Biyoyakıtların desteklenmesi Avrupa Parlamentosu (AP) ve Avrupa Konseyi (AK) tarafından "Direktif 2003/30/CE" ile onanmıştır. Bu direktif ile ilk defa bütün üye ülkelere yenilenebilir yakıtların kullanımı konusunda zorunluluk getirilmiştir.

2.2. Türkiye'de Biyodizel ve Biyoetanol Konusunda Mevcut Durum

Ülkemizde kullanılan enerjinin birinci derecede fosil yakıtlardan karşılanması, petrol kaynakları bakımından kendine yeter durumda olmaması ve ihtiyacın % 92 sini ithalat yolu ile karşılanması, milyarlarca dolar petrol alımı için dışarıya ödenmesi petrol fiyatlarındaki anormal yükselişler nedeni ile ekonomimiz olumsuz etkilenmektedir. Ülkemizde 2009 yılı itibarı ile 15.8 milyon ton motorin, 3 milyon ton benzin tüketimi gerçekleşmiştir.

AB'de biyomotorin ve biyoetanol kullanımının zorunlu hale getirilmesi, AB'ye uyum süreci dikkate

alındığında, önümüzdeki yıllarda ülkemizde de biyomotorin, biyoetanol ve biyoyakıtlar talebinin artmasını sağlayacaktır. Avrupa Birliği normlarında yapılan hesaplamalara göre, **2009 yılı ülkemizde tüketilen 15.8 milyon ton motorine % 7.75 oranında biyomotorin eklendiğinde 1.280.000 ton biyomotorine; 3 milyon ton benzin tüketimi için ise 240 bin ton biyoetanole ihtiyaç duyulacaktır.** Şu anda ihtiyaç duyduğumuz toplam 1.580.000 ton biyomotorin ve biyoetanol miktarı Avrupa Birliğinin 2020, 2030 yılları için belirlediği projeksiyon dikkate alındığında artarak devam edecektir (Çizelge).

Çizelge:

Yıllara Göre AB Biyoyakıt Kullanım Hedefleri

AB Biyoyakıt Kullanım Hedefleri			
2007	2010	2020	2030
%5	%7.75	%20	%30

Öncelikli olarak karbonhidratları veya yağları depo eden tüm bitki türleri sıvı enerji kaynağı üretimi için uygundur. Selüloz, nişasta ve şeker ise etanol üretimi için kullanılabilir. Bitkisel yağlar yakıt olarak kullanılabilir. Lignoselüloz içeren bitki kısımları katı yakıt olarak doğrudan enerji sağlayabilirler. Bitkisel ham maddelerden alkol elde edilmesi tarımda eski bir gelenektir. Etanol üretimi için uygun türler nişasta bitki türleri (patates, kassava), tahıllar (mısır, tane sorgum,

şeker sorgum) ve şeker bitkileri (şeker pancarı, şeker kamışı)'dır (El Bassam 1998). Günümüzde etanol üretmek için en çok kullanılan bitki türleri ise arpa, buğday, mısır, şeker sorgum, şeker pancarı, şeker kamışı, patates, tatlı patates, kassava ve hayvan pancarıdır. Birkaçı hariç diğerleri Türkiye'de kısıtlamasız üretilebilir. Bunlardan mısır, tane ve şeker sorgum C4 bitkisi olarak, ülkemiz etanol üretimine önemli katkıda bulunabilecek bitkilerdir.

Biyodizel kaynağı olan ve ülkemizde yetiştirilebilen yağ bitkilerinin şu andaki ekiliş miktarları ile ülkemizin ham yağ ihtiyacını karşılamak mümkün değildir. 2009 yılı Bitkisel Yağ Sanayicilerinin verilerine göre ülkemizde 1 milyon 801 bin ton yağlı tohum üretilmiş; üretilen tohumdan da 506 bin ton rafine yağ elde edilmiştir. Ülkemizde 1 milyon 835 bin ton rafine yağı tüketilmiş olup; ülke ihtiyacını karşılamak için 1 milyon 722 bin ton yağlı tohum ve 939 bin ton ham yağ ithalatı gerçekleşmiştir. Ülke olarak gıda sanayi için gerekli ihtiyacımızı karşılamak için 1 milyon ha alanda daha ilave yağlı tohumlu bitki üretimi gerçekleştirmemiz gerekmektedir.

3. SONUÇ VE ÖNERİLER

Türkiye'nin 2007 yılı sonu itibarı ile yaklaşık 2.5 milyar dolarlık bir biyomotorin pazarı bulunmaktadır. Mevcut olan 339 firmanın ALBİYOBİR'e bildirdiği rakamlara göre toplam 3935 personel biyomotorin ve biyoetanol sektöründe hizmet vermektedir. Bunların tesis başına ortalamaları ise 11.60 kişi/tesis Türkiye'dir. **Türkiye'de mevcut tesislerin 2007 üretim kapasitesi gerekli olan miktarın yaklaşık 2 katıdır.** Şu an için tesisleşme bakımından ülkemizde bir problem söz konusu değildir. Ham madde ihtiyacının çok büyük bir bölümü ithalat yolu ile karşılanmakta çoğu tesis ise atıl beklemektedir. Burada sorun olan kısım hammaddenin ihtiyacı karşılayabilecek kadar yetiştirilememesi ve hammadde akışının tesislere düzenli sürekli akışının sağlanamamasıdır.

Modern enerji ormanlığı ile odun üreten ülkeler, hektarda ülkemizdeki bozuk baltalık ormanların üretiminin 40 katı kadar üretim sağlamaktadır. Yakacak odun üretim açığı olan Türkiye'de bozuk baltalık orman alanları, boş bırakılan ve üretim yapılmayan ya da verimsiz tarım arazilerinde, 100 000 km uzunluğundaki dere ve nehir kenarlarında, sulak alanlarda hızlı büyüyen yapraklı ağaç türleri ile modern enerji ormanlığı uygulamalarına bir devlet politikası ile başlamak gerekmektedir.

Ülkemizin "biyokütle enerji potansiyelinin saptanması" konusu birinci öncelikte ele alınmalı ve bir proje ile: enerji ormanlığından, enerji bitkileri tarımından, çeşitli yan ürün, atık ve artıklardan elde edilebilecek biyokütle materyalinin çeşitleri ve coğrafi bölgeler açısından yıllık miktarları belirlenmelidir. Biyokütle enerjisi üretim stratejileri, uygulama olanakları ve ekonomik rekabet edebilirlikleri araştırılarak, ülkemiz için uzun dönemli "biyokütle enerjisi ana planı" yapılmalıdır. Bu plan çerçevesinde, biyokütle üretimine yönelik orman dışı ağaç plantasyonları ve enerji bitkileri için ülke genelinde bir tarımsal üretim planlaması başlatılmalı ve konunun ekonomik boyutları ortaya konulmalıdır.

Biyoetanol açısından olaya bakılırsa; ülkemizin benzin tüketimi yaklaşık 3 milyon tondur. Yasal düzenlemeye göre 2014 yılında %3 biyoetanol harmanlama zorunluluğu vardır. Bu da 90.000 ton biyoetanole ihtiyacımız olduğu anlamına gelmektedir. Biyoetanol şeker fabrikalarının yan ürünü olan melastan rahatlıkla üretilebilmektedir. Ülkemizin 2010 yılı şeker pancarı üretimi TÜİK verilerine göre yaklaşık 18 milyon tondur. Şekerpancarının melasa dönüşüm oranı ise yaklaşık % 4-4,5'dir. Bu durumda yıllık 760.000 ton melas üretimimiz söz konusudur. Bu durumda ülkemizin ihtiyacı olan biyoetanolü kendi iç dinamiklerimizle karşılamamız mümkündür.

Mustafa Rasi UYSAL

Ziraat Mühendisi

YAĞLI TOHUMLAR VE MUCİZE BİTKİ SOYA'NIN ÖNEMİ

Soya bitkisinin de dahil olduğu yağlı tohumlar, insan beslenmesi yanında enerji sektöründe (biodisel, bioethanol) de kullanılmaktadır. Bu nedenle, yağlı tohumlar üretimi "enerji tarımı" olarak ta nitelendirilmektedir.

Dünya yağlı tohumlar üretimi ortalama 400 milyon ton/yıl gerçekleşmektedir. Gelişmiş ülkelerde tüketilen yakıtın % 5,75' inin biodisel katkılı olduğu göz önüne alındığında, yapılan projeksiyonlara göre, yağlı tohumlar üretiminin artan talebi karşılayamayacağı yönünde görüşler hakimdir. Ülkemizde yağlı tohumlar üretimi 415 bin ton, tüketim ise 1,3 - 1,7 milyon ton civarlarında seyretmektedir. Üretimin, tüketimin ancak % 25-30'una cevap verebildiği görülmektedir. Dolayısıyla da petrolden sonra en fazla döviz ödediğimiz ürünlerin başında da bitkisel yağlar gelmekte ve soya bu yönüyle stratejik önem arz etmektedir.

Farklı pek çok hususiyeti nedeniyle "Harika Bitki, Kutsal Bitki, Tanrı Bitkisi, Üreyen Altın, Sarı Mücevher ve Doğu'nun Kemiksiz Eti, Mucize Bitki" gibi isimlerle adlandırılan soyanın; ilk olarak M.Ö. 2838 yıllarında Çin kaynaklarında varlığından bahsedilmektedir. Batılı ülkelerin soya ile tanışmaları 120-130 yıllık bir geçmişe sahiptir. Bununla birlikte soya sanayilerini kurarak, soya üretimine ve kullanım alanlarının geliştirilmesine önemli katkılar sağlamışlardır. Günümüzde 210,9 milyon ton (2009) seviyesine ulaşan dünya soya üretimindeki en büyük payı 80,7 milyon tonluk üretimle (%38) A.B.D

almaktadır. Onu sırasıyla; Brezilya, Arjantin ve Çin takip etmektedir. Tek başına dünya soya üretimi; kolza, ayçiçeği, pamuk, palm, yerfıstığı gibi diğer yağlı tohumlar üretiminin toplamından daha fazladır.

Ülkemizin soya bitkisi ile tanışması ise 1.Dünya savaşı ortalarında olmuştur. İlk zamanlar "Çorum Fasulyesi" adıyla yayılmaya başlayan soyanın ekimi ana ürün olarak Orta ve Doğu Karadeniz Bölgesi'nde yaygınlaşarak, Samsun ve Ordu illerinde 1980 yılına kadar soya üretimi yapılmıştır. 1981 sonrasında ülkemizde soya fasulyesi yerini mısır, çay, tütün gibi ürünlere bırakmış ve soya üretimi giderek azalmıştır. Soya Türkiye'de; Trakya, Marmara, Ege, Karadeniz ve Akdeniz Bölgelerinde ana ürün olarak; Ege, Güneydoğu Anadolu ve Akdeniz bölgelerinin sulanan tarım alanlarında ise ikinci ürün olarak yetiştirilmektedir. Son yıllarda Samsun ilinde de yetiştiricilik süresi kısa (120 günlük) olan çeşitlerle, soya tarımı ikinci ürün olarak da yapılmaktadır.

Halen ülkemizde yıllık soya ekilişinin % 91'i Adana, Osmaniye, Hatay, Mersin, Kahramanmaraş illerini kapsayan Akdeniz Bölgesi'nde, % 8' i Samsun ve Ordu illerini kapsayan Karadeniz Bölgesi'nde, % 1' i ise Ege Bölgesi'nde gerçekleşmektedir. 1987 yılında 1.119.710 da. olan ülkemiz soya ekiliş alanı 2009 yılında 105.210 da.'a kadar gerilemiş ancak yeniden yükseliş trendine girerek 2010 yılında 234.727 da. olarak gerçekleşmiştir.

Bu artışta, reel fiyat politikalarının etkili olduğu görülmektedir. Nitekim ilimizde, 2009 yılında 18.870 da. olan soya ekiliş alanlarının, 2010 yılında yaklaşık % 33 oranında artış göstererek 25.060 da. olarak gerçekleştiği gözlenmiştir.

Soya'nın İnsan Sağlığı Bakımından Önemi :

"Soya fasulyesi, vücudumuzun muhtaç olduğu protein bakımından en zengin gıda maddesidir.

"453 gramlık soya ununda 31 yumurtanın, 6 büyük şişe sütün veya 900 gramlık kemiksiz etin ihtiva ettiği kadar protein bulunduğu laboratuvar deneyleriyle tespit edilmiştir.

"Amerikan Tarım Bakanlığı Gıda ve İlaç Dairesi FDA, günde 25 gr. soya proteini alınması halinde, bu protein yapısında bulunan liflerin kandaki kolesterol seviyesini düşürdüğünü, buna bağlı olarak kalp riskinin azaldığını onaylamıştır.

"Protein alımının büyük kısmını soya fasulyesinden sağlayan toplumlarda kalp hastalığı, protein ihtiyacının çoğunu hayvansal gıdalardan sağlayan toplumlara göre çok daha az görülmektedir. Doymamış yağ asidi yüksek olan soya yağı ile beslenme durumunda ise, kötü huylu protein (LDL) oranının azalmasına yardımcı olmaktadır.

"İnsan beslenmesinde önemli bir yere sahip olan soya, vücuttaki yağ ve lipid metabolizmasını düzenleyen yağ asitlerini içermesi sebebiyle şeker hastalığı olan kişiler için faydalıdır.

"Soya, omega-3 yağ asidi olarak da bilinen linolenik asit yönünden de oldukça zengindir. Kemik erimesine karşı mutlak alınması gereken omega-3 yağ asidi miktarı soyanın tanesinde % 5-11 arasında değişen oranda bulunmaktadır.

"Soya fasulyesindeki "kalsiyum" oranı süte nispeten iki mislidir. Bu içeriği sayesinde soya proteini osteoporoz hastalıklarını önlemektedir.

"İnsan vücudunun her gün alması gereken madeni tuzlar bakımından da çok zengin bir gıdadır. Kalsiyuma ilaveten bol miktarda fosfor, demir, bakır, manganez, potasyum ve sodyum ihtiva eder.

"Kimyasal yapısında bulunan izoflavonların anti-östrojenik etkileri sayesinde soyanın göğüs ve endometriyal kanserler gibi hormonlarla ilişkili kanser risklerini azaltıcı yöndeki etkisi vardır.

"FDA, soya fasulyesinin hormon ilişkili olsun olmasın pek çok tipteki kanserli hücrenin (örneğin prostat, mide, meme, bağırsak, rahim, deri, akciğer ve kolon kanseri gibi) oluşmasını engellediğini ortaya koymuştur. İçeriğindeki "genistein" adlı bir madde anormal hücre oluşmasına neden olan enzimlerin aktivitesini ortadan kaldırarak bu etkiyi sağlamaktadır.

"Soya filizlerindeki C vitamini "Saurvy" hastalığını önlemektedir.

"Soya fasulyesi, B1 ve B2 vitaminleriyle E ve K vitaminlerini ihtiva eder. Bilhassa "Pelegra" hastalığına karşı "Niacin" maddesince zengindir.

Soyanın Kullanım Alanları :

Soya fasulyesinin, 400'e yakın endüstriyel kullanım alanı bulunmaktadır. Kolesterol içermeyen yapısı, yüksek kaliteli protein içeriği ve baklagiller içinde en kolay sindirilen ürün olma özelliği ile "Sarı Altın", hatta "Asrın Bitkisi" olarak da adlandırılan soya fasulyesi çok çeşitli kullanım alanları bulunan bitkisel bir gıda maddesidir. Soya taneleri çimlendirilip filizleri sebze olarak yenebileceği gibi, işlenerek soya yağı ve unu elde edilir. Soya dünyada bitkisel yağların ve yüksek proteinli hayvan yemlerinin başlıca kaynağıdır.

Soya fasulyesi başlıca; hayvan yemi, yağ, soya sütü, soya peyniri, makarna, soya mürekkebi, soya sosu, soya mumu, yoğurt, dondurma, dondurma külahı, margarin, kemiksiz et, dondurma külahı, pasta, kahve, salça, çocuk maması, plastik maddeler, soya unu, biyoyakıt vb. alanlar olmak üzere endüstride geniş bir alanda kullanılır.

Toprak Verimliliği Bakımından Soyanın Önemi:

Uzun vadede toprakların sömürülmesini en aza indirmek ve toprak yoluyla üretimi sağlayabilmek için soya bitkisi oldukça önemlidir. Daha az gübre ve ilaç kullanımının hedeflendiği günümüzde; sentetik gübre kullanım oranını aşağı çekmesi yönünde önemli katkılar sağlayan bu stratejik ürüne, ülkelerin de tarımsal kaynaklarını iyileştirmek adına daha fazla yönelmesi kaçınılmaz görünmektedir.

Bütün baklagiller ve soyanın bir başka avantajı da kökleri daha derine inebildiği için, normalde bir çok bitki tarafından yararlanılamayacak kadar derin kısımdaki elementlerin de bitkiler tarafından kullanılabilmesidir. Bu özelliği ile soya; yeşil gübre olarak kullanıldığı durumlarda toprağa sürüm derinliğinde karıştırılması yoluyla, alt katmanlardaki toprak besin maddelerinin bitki köklerinin daha yoğun olarak bulunduğu üst katmanlara da taşınmasında da etkilidir.

Soyanın ardından gelen bitki daha az gübreye ihtiyaç duymaktadır. Çünkü, soya bitkisi, toprak organik maddesinden net olarak daha fazla azotun mineralize olmasına yol açar. Bu yönüyle soya, Uluslararası Doğal Kaynakları Koruma Servisi tarafından azotu bağlayıcı ürün olarak kabul görmüştür. 2001 yılında yapılan

çalışmada soyanın dekara (bitkilerin alabileceği formda) 20 kg. civarında azotu fiske ettiği açıklanmıştır.

Soya Küspesinin Hayvan Yemi Olarak Önemi :

Türkiye'de gıda sektöründe yeni yeni yaygınlaşmaya başlayan tüketiminin dışında soya, ağırlıklı olarak yem sektöründe de kullanılmaktadır. Yağı alındıktan sonra geriye kalan küspe bol miktarda protein içerdiğinden, iyi bir hayvan yemi olarak özellikle kanatlı yem rasyonlarında yüksek oranda kullanılmaktadır. Bu sektörde soya yeşil gübre olarak da kullanılmaktadır. Karma yem sektörünün tercih ettiği ilk dört madde içinde tam yağlı soya, soya küspesi, ayçiçeği küspesi ve çığit küspesi yer alırken ağırlık soya bitkisindedir.

Yem sektöründe kullanılan soya ürünleri ve kullanım amaçları şöyle belirtilebilir:

"Küspe - Protein ihtiyacını karşılamak için

"Soya yağı - Enerji kaynağı olarak

"Tam yağlı soya - Hem protein hem de enerji kaynağı olarak kullanılmaktadır.

Bütün bu söylenenler ışığında anlaşılmaktadır ki soya sadece bir yağ bitkisi olarak değil; insan beslenmesindeki önemi, toprak verimliliğine olan katkıları, hayvan beslenmesinde yem rasyonlarının vazgeçilmez unsuru olması yönü ve 400'e yakın endüstriyel kullanım alanı ile oldukça stratejik bir öneme sahiptir. Bu nedenle ulusal düzeyde soya tarımına verilen önemin paralelinde Samsun Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü'nce de soya yetiştiriciliği her yönü ile desteklenen bir tarımsal faaliyet olarak güncelliğini sürdürmektedir.

Ünal ERARSLAN

Karadenizbirlik Genel Müdürü

Birliğimiz, 1978 yılında bölgedeki yağlı tohum ekilişlerini yaygınlaştırmak amacıyla Samsun merkezli olarak faaliyetlerine başlayan bir "Kooperatifler Üst Birliği"dir. Faaliyet konusu; yağlık ayçiçeği, soya ve kanola olan Birliğimiz; Samsun, Amasya, Çorum, Tokat, Kırıkkale, Yozgat, Kırşehir, Aksaray, Diyarbakır ve ilçelerinde bulunan 21 Tarım Satış Kooperatifi ile 35 Bin civarında üretici ortağına hizmet götürmektedir.

Kuruluşundan itibaren üretici ortaklarına uygun ödeme koşullarında tarımsal girdi desteği sağlayan ve ürünlerini mübaya eden Birliğimiz, faaliyet bölgemizdeki ayçiçeği üretiminin yaklaşık %35-40'ını mübaya etmekte ve yaklaşık 40-45 bin ton ayçiçeği, 1-3 bin ton soya alımı yapmaktadır. 2011 yılında 38 bin ton yağlık ayçiçeği alımı yapan Birliğimiz, yaklaşık 1.000 ton soya alımı yaparak üreticiye toplam 45 milyon TL peşin ödemede bulunmuştur. Ayrıca, 2011 yılı yağlı tohum ekilişlerine yönelik olarak üretici ortaklarımıza üretim öncesi; nakdi

KARADENİZBİRLİK: "YAĞ BİZİM İŞİMİZ"

kredi, tohum, küspe ve yağ olmak üzere toplamda 8,5 milyon TL tutarında kredi dağıtımı yapmıştır.

KARADENİZBİRLİK markalı ayçiçeği yağlarımız, TS ISO 9001:2008 Kalite Yönetim Sistemi Belgesine sahip modern fabrikalarında Sınıf 1 yemeklik ayçiçeği standartlarında üretilmektedir. Türkiye'de toplam 16 Tarım Satış Kooperatifi Birliğinden bölgemizdeki tek Yağlı Tohumlar Birliği olarak Samsun'da faaliyet gösteren KARADENİZBİRLİK, bölgede tarımsal sanayinin kalkınmasına, ekonomiye ve istihdama önemli katkılar sağlamaktadır. Ayrıca Birlik tarafından Samsun ili dâhilinde Vezirköprü, Havza, Bafra, Çarşamba ve Terme'de olmak üzere 20 bin üreticiye üretim için her türlü tarımsal desteğin ve pazar garantisinin sağlanması da ilimizin ekonomik ve sosyal anlamda gelişmesine katma değer kazandırmaktadır.

Taklide ve taşışe oldukça elverişli olan yağ piyasasında, ucuz yağların karıştırılarak kullanılması, sağlıksız koşullarda ambalajlanması, yanıltıcı ambalaj bilgileri ile sunulması hem tüketiciyi aldatmakta hem de haksız rekabete neden olmaktadır. Bu nedenle piyasadaki markalar ve fiyat çeşitliliği tüketicilerce iyi irdelenmeli ve öncelikle ürünün kalitesinden emin olunmalıdır.

Bu anlatılanlar ışığında; ülkemiz yağlı tohum ihtiyacımızın %70'inin yurt dışından karşılandığı dikkate alındığında tarım politikaları ithalatı değil üretimi destekler yönde ve devamlılık arz edecek şekilde sürdürülmelidir.

Ropöraj: Hatice OLGUN

Fotoğraflar: Ahmet ŞENOĞLU

HALDEN ANLAYAN YASA : YENİ HAL YASASI

26/ 03/ 2010 tarih ve 5957 sayılı kanun numarası ile yayınlanan "Sebze ve Meyveler ile yeterli arz ve talep derinliği bulunan diğer malların ticaretinin düzenlenmesi hakkındaki kanun" 1 Ocak 2012 de yürürlüğe girmiştir.

Samsun Hali daha önce özel bir şirket tarafından işletiliyorken, 1.1.2012 den itibaren Samsun Büyükşehir Belediyesi Müdürlüğü'ne bağlanmıştır. Yaklaşık 70.000 metrekare alanda kurulmuş olan halde, toplamda 60 civarında işyeri mevcut olup aşağı yukarı 400 kişi istihdam edilmektedir. Samsun Hal Müdürü Şeref OĞUZ da bu tarihten itibaren hal yönetimi işleri ile ilgili görevine geçmiştir. Daha önce yine Samsun Büyükşehir Belediyesi'nin Temizlik İşleri ve Atık Yönetimi Müdürü iken 2012 senesi itibarıyla ve 5983 sayılı ilgili yasanın başlamasıyla birlikte önceki görevlerine ilaveten hal müdürlüğü konumuna getirilmiştir. Sn. Şeref Oğuz sorularımızı cevaplandırırken aşağıdaki açıklamaları yapmıştır.

"DÜNYADA VE BİZDE HAL MÜDÜRLÜKLERİ:"

Samsun Halinde 60 civarında işyeri var ve aşağı yukarı 400 kişi istihdam ediliyor. Fakat bir hiyerarşi yada bütüncül sistem içinde incelediğinizde; şu an için ilçe hal müdürlükleriyle semt yada belediye pazarları Samsun Büyükşehir Belediyesi Hal'ine bağlı değil ve aslında sorunlardan biri de bu: Türkiye'deki hal sayısının fazlalığı ve bağlantısızlığı. Bu durum belki de fiyat farklılıklarına yol açan başlıca unsur. Örneğin en son bilgi itibarıyla Türkiye'deki hal sayısı 206 iken, Avrupa Birliği ülkelerinin toplamında sadece 47 adet hal mevcut. Hatta koskoca İspanya'da ülke genelinde yalnızca bir tek hal olduğu

söylenbilir. Ülkenin tam ortasında, başkent Madrid'deki bu hal, bütün ülkenin üretimine cevap verecek nitelikte bir büyüklüğe sahip ve muazzam kurulu raylı sistem ağıyla da her bir komisyoncunun işyerinin ta içine kadar malları ulaştırmak mümkün. İşte bu yeni yasanın uzun vadede il, hatta bölge hal müdürlükleri sistemine dönüştürülmesi bekleniyor. Böyle olduğunda bir çok farklılık ve aksaklığın bertaraf edileceği kuşkusuz. Yeni dönemde Samsun ilinin liman ticareti açısından bölgede lider konumunu sürdürme şansı var. Böyle bir durumda, yani bölge müdürlüğü gibi toplu bir sisteme geçilirse en uygun konumdaki il olarak akla Samsun ili geliyor ve insan "neden olmasın" diyor.

"KİMLİKLI MAL":

Kanaatimce Yeni Hal Yasası ile birlikte en büyük fayda şu noktalarda olacak; örneğin bu yasadan önce bir malı satın alıp getiriyorduk ama nereden çıktığı ve ne aşamalardan geçtiği konularında bilgi sahibi değildik. Fakat söz konusu yasa uygulandığında durum çok farklı olacak. Vatandaş manavdan, pazardan yada başka herhangi bir yerden satın aldığı malın üzerindeki barkotta; üretim sonrasında malın kayda alınıp alınmadığını, kayıtlı ise nerede üretildiğini, kaç el değiştirerek hangi işlem ve aşamalardan sonra eline ulaştığını öğrenebilecek. Herhangi bir perakende noktasından alınan sebze ve meyvelerin, arama motorlarından ürün barkotunu girdiğinde o ürüne ait tüm bilgiler anında

önüne çıkmış olacak. Önceden diyelim ki marketten elma aldınız, market de elmayı halden A esnafından almış ve satıyor olsun. Önceki durumda müşteri satın almışsa bile, ürün üzerindeki her hangi bir olumsuzluktan A hali sorumluydu. Bu sistemde kötü niyeti önlemek de bir nevi zordu. Yani benim A hali sahibi ile kişisel bir husumetim varsa, ondan alınan ürünü sorunlu gibi gösterebilir ve (nihai satıcısı market bile olsa) aksaklıktan A halini sorumlu gösterebilirdim. Ama yeni yasa ile her aşama sorumluluğu almış oluyor. Yani ben ürünü en son nereden almışsam, orası sorumlu olmakta. Zaten bu konuda bakanlık en kısa sürede bir çağrı merkezi açacak ve bu çağrı merkezleri üzerinden ürün şikayetlerini ve ihbarları takip edecek. Bir nevi vatandaş da yeni sistemde denetim yapabilecek.

"KAYITDIŞI ÖNLENECEK":

Peki şimdi ne olacak, örneğin bir üreticinin 2 ton marulu olsun. Daha öncesinde bunun mesela 500 kg.'ını kayıt altına alıncı, büyük bir kısmını üretim miktarı olarak göstermiyordu. Neden; çünkü yüksek rüsum bedelleri ödeyecek. İşte bu bedel hal dışı alım satımlarda %2'ye, hal içi alım satımlarda %1 e kadar düşürüldü. Böylece vatandaşa "gelin kayıt dışına hiç girmeyin ve büyük cezalar ödemeyin" diyoruz. İlk etapta belediyelerin gelirini azaltıyor gibi görünen bu husus; zaman içinde % 70 gibi bir kaçak satışı önleyeceği sebebiyle uzun vadede bir kar beklentisi söz konusu olmaktadır. Bu sistem tam olarak oturduğunda şunu söyleyebilirim ki, insanlar "sms" yada kısa mesaj yoluyla bile oldukları yerden mal bildiriminde bulunabilecekler. Vatandaş hallerde, özellikle herkesin görebileceği büyüklük ve yerdeki dijital ekranlarda meyve sebze fiyatlarını görebilecek. Hatta Samsun'daki halde, o an o dakika itibarıyla örneğin domatesin Antalya halindeki fiyatı takip edilebilecek. Böylece ilk komisyoncu ile sonraki arasındaki büyük fiyat farklılıklarının ve bazı haksız rantların da önüne geçilebilmiş olacak. Şu anda yurt genelindeki ürünlerden % 95 iç tüketim ve sadece de % 5 oranında bir ihracat söz konusu. Bu iç kullarımdaki büyük miktar içinde de zaman zaman görüyoruz; dereye dökülen, çöpe giden yada yakılan ürünlerle çeşitli sebeplerden kayıt altına alınamayan ürünler var. İşte, şu anda üzerinde konuştuğumuz bu yasa başarılı bir uygulama alanı bulduğunda bütün bu kayıt dışılığın önleneyeceğini açık ve net olarak söyleyebiliriz. Peki "şu ana kadarki kayıt dışının oranı neydi?" dersiniz, en son belirlemelere göre %70 derim. Hatta parasal değer olarak da yine bakanlığın ilgili açıklamasına göre 22 milyar T.L. gibi önemli bir miktar.

"KOMİSYON ORANLARI DEĞİŞMİYOR AMA...":

Bir kere bu yasa sebze meyve ticareti konusunda yapılan en büyük köklü değişiklik. Peki, "hallerde durum

önceden nasıldı?" dersiniz; önceden şahıslar üzerinden bir denetim vardı, şimdiyse matematik üzerinden bir denetimden söz ediyoruz. Sistem kendini kontrol ediyor ve herkes birbirini kontrol ediyor. Bu sayede önceki uygulamalarla karşımıza çıkan bazı aksaklıkların da biteceğini umut ediyoruz. Örneğin Amasya'da 5 tondan 500 tona kadar elma üreten üretici var. Komisyoncu eskiden bütün üreticilerin ellerindeki malın tümünü alır, yalnızca bir kaç üretici üzerinden işlem yapılırdı. Yeni sistemde böyle bir şey yok, 5 kg. ürünü bile olsa komisyoncu hepsini tek tek kaydedecek. Örneğin % 8 olan maksimum komisyon oranının gayri resmi alım-satımlarda % 15'lere kadar yükselebildiğini duyuyoruz. Komisyon oranı bir önceki dönemde de maksimum % 8 olduğu halde, işlem kayda girmedeği için % 15 komisyon komisyoncunun karı olarak cebe giriyor ama bir yandan da (işlem kayıt dışı olduğundan) hiçbir cezai yaptırıma tabi tutulamıyordu. İşte yeni yasayla bu haksız komisyonlar da önlenilecek. Maksimum %8 olan komisyon oranlarının belirlenmesinde ise yine ürün önemli. Örneğin beklemeye ve nakliye koşullarına dayanıklı patatesten komisyonu % 3 tutabilirsiniz ama 1- 2 gün içinde bozulma riski kaçınılmaz olan bir çilekte komisyon %8'e kadar çıkabilir. Çünkü ürün riskli, yol şartlarına ve beklemeye dayanıksız. Satıcısı ilk gün sattı, ikinci gün satma şansı bulamayabiliyor. Yeşillikte de benzer şekilde durum böyle. Bir de yeni yasa ile birlikte çıkacak yönetmeliklerle bunların taşınması konusuna da bir standart getirileceği kanaatindeyiz. Artık daha az kayıp ve bozulma olması için, taşıma sırasında (ürün hangi donanımı gerektiriyorsa) donanımlı nakliye araçları kullanılması da şart olacak. Uyulmadığı takdirde ise idari yaptırımlar uygulanabilecektir.

"YENİ KAYIT SİSTEMİYLE ŞEFFAFLIK DÖNEMİ":

Bütün bu düzenin işleyebilmesi adına Bakanlık hal kayıt sistemi adı altında bir sistem kurmuş. Bu tam olarak, halen bakanlığın üzerinde çalışmakta olduğu bir

DÜNYA SU GÜNÜ VE SUYUN ÖNEMİ

Hayatın kaynağı, dünyanın 3/4'ü; vücudumuzun % 80'i su... Kana kana içtiğimiz, duş yaptığımız, yağmur olup yağdığında sevdiğimiz ama sel olup aktığında korktuğumuz su... Bireylerin en temel gereksinimi olma ve başlıca ekonomik faaliyetlere kaynaklık etme özelliği ile ulusların devamlılığı için yaşamsal bir kaynaktır su...

Dünyadaki sosyal ve ekonomik faaliyetlerin sürmesi büyük ölçüde temiz ve yeterli su arzına bağlıdır. Bu bağlamda su kaynaklarının geliştirilmesi ekonomik üretkenlik ve sosyal refaha doğrudan katkı yapmaktadır. Öte yandan, nüfus ve ekonomik faaliyetler arttıkça birçok ülke hızla su sıkıntısı çeker duruma gelmekte yada ekonomik gelişmeleri kısıtlanmaktadır. Sürdürülebilir kalkınma politikası doğrultusunda, su kaynaklarını tasarruflu kullanma bilinci yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası her düzeyde geliştirilmelidir.

Fakat dünya nüfusunun artması, küresel ısınmaya bağlı iklim değişiklikleri, suyun yeryüzündeki dağılımı ve kullanım şekli, endüstriyel atıkların varlığı su ile ilgili ciddi sorunların ortaya çıkmasına yol açmaktadır. İşte su ile ilgili gerçeklerin bir kısmı:

* Dünyadaki tatlı suyun %80 i buzul olarak kutuplardadır.

* Dünyadaki nehirlerin yaklaşık 2/3'ü (yaklaşık 300 nehir) sınır ötesi su olarak bir kaç komşu ülke tarafından paylaşılmaktadır. Bu nehirlerin hemen tamamı komşu ülkelerle sorunlara yol açmaktadır.

* Yaklaşık 1,1 milyar insan temiz içme veya kullanım suyundan yoksundur.

* Her yıl yaklaşık 5 milyon insan temiz su ile ilgili hastalıklardan dolayı ölmektedir.

* 2025 yılında dünya nüfusunun üçte biri şiddetli derecede su sıkıntısı çekecektir.

* Halen dünyada 2,8 milyar insan şehirlerde yaşıyor, bu rakam 2025'te 4,5 milyara yükselecek. Şehirler temiz suya daha fazla ihtiyaç duymakta olup aynı zamanda da daha büyük atık su sorununa yol açmaktadırlar. Şehir nüfusunun artması ciddi su sorunlarını beraberinde getirecektir.

* Ülkemizdeki belediyelerin yaklaşık 50 adedi kanalizasyon sularını arıtmaktadırlar. Başka bir deyişle nüfusumuzun yaklaşık 50 milyonuna ait kanalizasyon suları doğrudan nehirlerle dolayısıyla göl ve denizlere akmaktadır.

Bunlar, su ile ilgili gerçeklerin sadece bir kısmı. Bu ve buna benzer konuların ciddi bir şekilde dünya gündemine gelmesiyle BM Genel Kurulu 1993 yılı Aralık ayında aldığı bir kararla her yılın 22 Mart gününün "Dünya Su Günü" olarak kutlanmasını kararlaştırmıştır. Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulu, 1992 yılında Rio de Janeiro'da düzenlenen BM Çevre ve Kalkınma Konferansı'nda dünyada suyun giderek artan öneminden dolayı her yıl 22 Mart gününün "Dünya Su Günü" olarak kutlanmasına karar vermiştir. Bütün ülkelerin ulusal düzeyde konferans, seminer, sergi, yayın ve doküman dağıtımı gibi bir dizi etkinlik yapmasını teşvik etmeyi

amaçlamaktadır.

Bu sebeple özellikle tarımda kullanılan suların bilinçli kullanılması evlerimizde ve günlük yaşamımızda suyun tasarrufuna gidilmesi gerekmektedir. İşte size bazı tavsiyeler:

* Çamaşır makinenizi veya bulaşık makinenizi tam dolu iken çalıştırınız.

* Duşlarınızı kısa alınız ve duşunuza akış debisi düşük olan duş başlıkları takınız.

* Tıraş olurken veya dişlerinizi fırçalarken suyu açık bırakmayınız.

* Musluklarınızda su sızıntılarını önemseyin.

* Sızıntı yoluyla israf olan su miktarları çok büyük miktarlara ulaşabilmektedir.

* Armatürlerinizi ve tesisatınızı sızıntılara karşı kontrol ettiriniz.

* Bahçenizde bitkilerinizi sabah serinliğinde, buharlaşmanın minimum olduğu saatte sulayın.

* Tuvalet sifonları en çok su israfı yapılan yerlerden birisidir.

* Tuvalet sifonlarınızı gerekmedikçe çekmeyiniz.

* Suyu çeşmeden içen yerlerde boruda ısınan su sebebi ile su soğuyuncaya kadar boşa akıtılır.

* Suyu boşa akıtmak yerine soğutmak için buz kullanın.

* Evlerinizde su tasarrufu sağlayacak özellikte armatürler kullanın.

* Armatür satın alırken su tasarrufu sağlayıcı özelliği olup olmadığını araştırın.

* Bulaşıklarınızı elle yıkadığınızda durulamak için direkt çeşmeden akarsu kullanmayınız.

* Önce leğende köpüğü akıttıktan sonra suyunuzu kısık seviyede açınız ve durulayınız.

* Durulamaya ara verdiğiniz durumlarda suyunuz kapatmayı ihmal etmeyiniz.

* Meyve ve sebzelerinizi çeşmeden akan su yerine uygun bir kaptaki suyla yıkayınız.

Sürdürülebilir bir yaşam için sürekli bir su kullanma bilinci ve suyumuzun tasarruflu kullanılması dileğiyle halkımızın 22 Mart Dünya Su Günü kutlu olsun.

TÜRKİYE SEBZE TOHUMCULUĞU

Dr. Davut KELEŞ

Alata Bahçe Kültürleri Araştırma İstasyonu Müdürlüğü

İnsanoğlu binlerce yıl önce tohumdaki yaratıcı özelliği keşfettiği zaman yeryüzünde tarım da başlamış oldu. O tarihten itibaren tohum veya tohumluk bitki yetiştirme açısından daima kilit bir unsur olmuştur. Günümüzdeki bitki yetiştirmede uygulanan tekniklerin ve kullanılan materyalin pek çoğu, aslında tohumda var olan genetik ve fizyolojik potansiyelin tam olarak ortaya çıkarmaya olanak sağlamak içindir. Gübreleme, çapalama, sulama, ilaçlama vb. gibi bitki yetiştirme uygulamalarından hiç birisi, üretimi artırmada tohum tarafından belirlenen genetik limitin ötesinde bir katkıda bulunamaz. Bir bitkinin ortaya koyduğu verim veya ürün kalitesi o bitkiyi yetiştirmede kullanılan tohumun taşıdığı potansiyel ile yakından ilgilidir.

Günümüzde bitkisel üretimde kullanılan gübre, tarımsal ilaç ve hatta bazı sulama teknolojileri ile karşılaştırıldığında zaman tohumluğun son derece çevre dostu olduğu bilinen bir başka gerçektir. Özellikle hastalık ve zararlılara dirençli yeni bitki çeşitleri ve tohumluklar, kimyasal madde kullanımını azaltmak ve doğal dengeyi korumak suretiyle olumlu ve son derece önemli çevresel etkiler yapmaktadır. Ülkemizde halen yetersiz seviyelerde olan üstün vasıflı, kaliteli tohumluk kullanımının yaygınlaştırılması, bir yandan tarımsal verimlilik ve ürün kalitesinin yükseltilmesine ve üretim maliyetlerinin düşürülmesine

imkan sağlarken diğer yandan ülkemiz doğasını ve çevreyi korumada önemli rol oynayacaktır.

Verim üzerine yaptığı önemli olumlu etkilere karşılık, tohumluk değiştirmenin tarımsal işletme ve ülke ekonomisi için getireceği ilave maliyet artışları son derece sınırlıdır. Çoğu türlerde ve durumlarda bu ilave maliyet artışları %1-2 civarında kalmaktadır. Diğer taraftan, çiftçiler kendilerine önerilen tohumluk, gübre, tarımsal ilaç vb. gibi muhtelif teknolojik yenilikler arasında önceliği çoğu zaman yeni çeşitlere ait tohumluklara vermektedir. Böylece yeni tohumluklar, bir yandan tarımsal üretimde değişikliği başlatırken, diğer yandan zincirleme olarak başka teknolojik yenilikler ve gelişmeler için değişim yolunu açmaktadır. Bu ise yeni iş imkanlarının ortaya çıkmasına yol açarken istihdamın artmasında da önemli rol oynamaktadır.

Tarımda ileri gitmiş bütün ülkelerde, güçlü ve gelişmiş bir tohumculuk endüstrisi bulunmaktadır. Zira bitki ıslahı ve genetik ilerlemeler sonucunda ortaya çıkarılan yüksek verim potansiyeli ve ürün kalitesinin tarımsal üretime yansıtılabilmesi için etkin, iyi işleyen bir tohumculuk endüstrisine ihtiyaç vardır.

Benzer endüstriler arasında, tarımsal işletmelerin verimlilik ve karlılığın artırmada en aktif bir şekilde katkıda bulunan ve en çok etkili olan endüstri muhtemelen tohumculuk endüstrisidir. 20. yüzyılın ikinci yarısında yaşanan tecrübeler, serbest piyasa kurallarına göre işleyen güçlü ve istikrarlı bir tohumculuk endüstrisine sahip olmaksızın hiç bir ülkenin tarımsal anlamda bir dönüşüm gerçekleştirebilmesinin mümkün olamayacağını göstermiştir.

Tohumculuğun Ekonomik Değeri

Tohumculuk, dünyada ve ülkemizde önemli bir endüstri haline gelmiştir. Dünyada tohumculuk endüstrisi, Uluslararası Tohum Birliği (ISF) 2006 yılı verilerine göre; yaklaşık 34 milyar ABD doları üretim değerine sahiptir.

Fakat ticarete konu olan tohumluğun değeri, yaklaşık 27 milyar ABD dolarıdır. Türkiye'de ise, tohumculuk sektörünün ekonomik değeri; yaklaşık 250 milyon ABD doları olup, bunun yarısına yakını sebze tohumculuğu oluşturmaktadır (Özalp ve ark., 2008).

Son yıllarda Türkiye sebze tohumculuğunda, önemli ilerlemeler kaydedilmesine rağmen, hala dışa bağımlılık sürmektedir. 2007 yılı Tarım ve Köyşleri Bakanlığı verilerine göre; Türkiye'de 2731 ton sebze tohumu üretilmiş, bunun 1485 tonu yurt dışına ihraç edilerek yaklaşık 7,9 milyon ABD doları gelir elde edilmiştir. İhraç edilen tohumun; 22 tonu hibrit, 1463 tonu standart çeşitlerden oluşmaktadır. Fakat Türkiye sebze tohum ihtiyacını karşılamak için 1620 ton tohum ithal ederek yaklaşık 75 milyon ABD doları yurt dışına döviz ödemiştir. İthal edilen tohumun; 400 tonu hibrit, 1220 tonu standart sebze tohumluğudur. Burada hibrit tohumların ekonomik değeri daha yüksek olduğu için, toplam ithalat içerisindeki miktarı yaklaşık 64 milyon ABD dolarıdır (Özalp ve ark., 2008).

Türkiye'de İslah Çalışmaları

Türkiye'de Cumhuriyet Dönemi ilk tohumculuk çalışmaları, 1925'lerden sonra Adapazarı, Adana, Eskişehir, Ankara ve Samsun illerinde tohum ıslah istasyonlarının kuruluşuyla başlamıştır (Demir ve Polat, 2004). Sonraki yıllarda tohumculuk çalışmaları; Antalya, İzmir, Yalova, Mersin, Edirne, Diyarbakır, Konya, Erzurum ve Erzincan gibi illerde kurulan Tarımsal Araştırma Enstitüleri ile, ülkemizin muhtelif illerinde kurulan Üniversitelerin Ziraat Fakültelerinde devam ettirilmiştir. Kamuda yürütülen projeli F1 hibrit çeşit geliştirme çalışmaları sonucunda, domates, biber, patlıcan, hıyar, kavun ve kabak gibi türlerde 30'dan fazla hibrit çeşit geliştirilmiştir.

Avrupa'da ilk hibrit tohum geliştirme çalışmaları, 1860'lı yıllardan sonra başlamış olmasına rağmen, Türkiye'de bu çalışmalar, 1970'li yıllarda başlamıştır. Geçen 40 yıl içerisinde önemli gelişmeler sağlanmıştır.

1980'li yıllara kadar kamu ağırlıklı yürütülen tohumculuk faaliyetleri, 1983 yılında tohumluk fiyatlarının, 1984 yılında da tohumluk ithalatının serbest bırakılmasıyla özel sektör tohumculuğunun daha aktif olduğu döneme girilmiştir (Yılmaz ve ark., 2002).

Sebze tohumu ıslah ve geliştirme çalışmaları Türkiye'de Batı Akdeniz, Marmara ve Ege bölgelerinde yoğunlaşmıştır. Türkiye'de 2007 yılı Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğü verilerine göre (Anonim, 2008) 184 adet özel sektör tohumculuk firması mevcut olup, bunların 80 adedi sebze tohumculuğu alanında faaliyet göstermektedir.

Sektörde ithalatın azaltılıp, yerli üretiminin artırılması amacıyla, 2004 yılında DPT'nin desteği, 5 araştırma enstitüsü, 5 üniversite ve 34 özel sektör kuruluşunun işbirliği ile "Türkiye F1 Hibrit Sebze Çeşitlerinin Gelişmesi ve Tohumluk Üretiminde Kamu-Özel Sektör İşbirliği" projesi başlatılmış ve bu konuda ciddi gelişmeler sağlanmıştır. Bu proje sayesinde;

1.Kamu ve özel sektörden yaklaşık 200 kişi farklı konularda eğitilmiş, 50 kişilik de organize ıslah ekibi oluşturulmuştur,

2.Yürütülen 11 adet paket program ile projede yer alan kamu araştırma kuruluşlarının geliştirdikleri nitelikli materyaller özel sektöre kazandırılmıştır,

3.Özel sektör tarafından hıyar, kavun ve biber türlerinde enstitü hatları kullanılarak 3 çeşit geliştirilmiş ve ticari kayda alınmıştır,

4.Çalışılan türlerde 500'ün üzerinde nitelikli hat geliştirilmiştir,

5.Enstitülerde mevcut gen havuzu dört yıl gibi kısa bir sürede on katını geçmiş (11250 hat) ve özel sektörün kullanımına açılmıştır,

6.Çalışma yapılan enstitülerde laboratuvar, sera, iklimlendirme odaları ve tohum depoları gibi alt yapı eksiklikleri önemli ölçüde giderilmiştir,

7.Önceden yurt dışında yaptırılan; bazı hastalık, zararlı, tuzluluk ve moleküler biyoloji testleri enstitülerimizde rutin olarak yapılmaya başlanmış ve sektörün hizmetine sunulmuştur,

8.Kamu, üniversite ve özel sektör arasında, sonuçları uygulamaya aktarılan gerçek anlamda işbirliği sağlanmıştır. Halen özel sektörle çeşitli konularda protokoller yürütülmekte olup, özellikle yerli firmalar bu sayede kamunun elinde bulunan bilgi ve teknoloji den yararlanmaktadır (Proje No: 2004 K120107 DPT) .

Günümüzde Tohumculuk Çalışmaları

DPT projesi sonuçlandırdıktan sonra "Türkiye F1 Hibrit Sebze Çeşit ve Nitelikli Hat Geliştirme Projesi" TÜBİTAK 1007' ye sunulmuş ve proje devam etmektedir. Projede Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Alata Bahçe Kültürleri Araştırma İstasyonu Müdürlüğü, Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe

Bitkileri Bölümü ve Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü yer almaktadır.

Bu projede, domates, biber, patlıcan, hıyar, kavun, karpuz ve kabak türlerinde Türkiye'nin ihtiyacı olan öncelikli konularda, 25 adet hibrit çeşit ve 272 adet nitelikli hat geliştirilmesi amaçlanmıştır. TÜBİTAK tarafından 15.07.2010 tarihinde kabul edilerek yürürlüğe giren proje, 7 ana iş paketi ve 27 alt iş paketinden oluşmaktadır. Bu iş paketleri biyotik, abiyotik stres koşullarına dayanıklılık ile pazar istekleri doğrultusunda verimli ve kaliteli hat ve/veya çeşit geliştirmeyi içermektedir.

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü'ne (TAGEM) enstitü ve araştırma istasyonlarındaki araştırmacılar tarafından değişik konularda sebze ıslah projeleri vermektedir. Aynı şekilde Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Ar-Ge destek ile üniversite, özel sektör ve oluşan konsorsiyumlar ile desteklemektedir. Üniversite, kamu araştırma kurumları ve özel sektör işbirliği ile oluşan konsorsiyumları TÜBİTAK TEYDEP ve Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı SANTEZ gibi destekler ile değişik Ar-Ge'leri desteklerken ıslah Ar-Ge çalışmalarını da desteklemektedir.

Kaynaklar

Anonim, 2008. TKB., Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğü. Tohumculuk Dairesi Başkanlığı. Ülkesel Tohumluk. Tedarik, Dağıtım Ve Üretim Programı, <http://www.tarim.gov.tr/>

Demir, H. ve Polat, E., 2004. Türkiye Sebze Tohumculuğu, Cine-Tarım Dergisi 2004,

Özalp, R.; Çelik, İ., Coşkun, A. ve Tur, A., 2008a. Kamu-Özel Sektör İşbirliği İle Yerli Hibrit Biber Çeşitlerinin Islahı: "Çakır F1". VII. Sebze Tarımı Sempozyumu Bildiri Kitabı. 26-29 Ağustos 2008. Yalova.

Yılmaz, K., Çavuş, G., Sezer, N., 2002. Türkiye Çeşit Tescil, Sertifikasyon Sistemi ve AB'ne Uyum Çerçevesinde Beklenen Değişimler. Türkiye 1. Tohumculuk Kongresi, 11-13 Eylül 2002.8-9. Bornova- İzmir.

Burhan AKYILDIZ

Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği
ve Su Ürünleri Şubesi

CAN ALICI KONU: KENE

İLİMİZDE KENE MÜCADELESİ

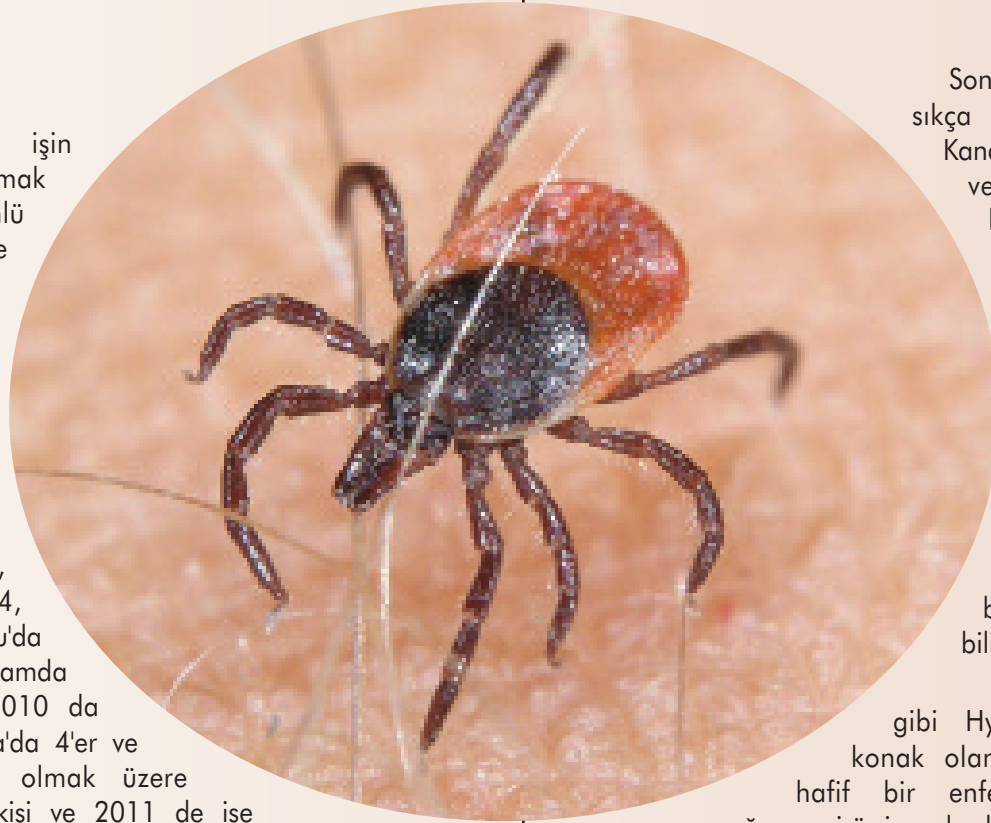

Son olarak işin ciddiyetini vurgulamak amaçlı ölümlü sonuçlanan kene vakalarına baktığımızda ise; 2004 de Ordu'da 1 kişi, 2006 ve 2007 yıllarında Amasya'da 1'er kişi, 2008'de artış göstererek; Samsun'da 2 kişi, Çorum'da 4, Amasya'da 2, Ordu'da 1 olmak üzere toplamda 9 kişi olmuştur. 2010 da Samsun ve Amasya'da 4'er ve Çorum'da 1 kişi olmak üzere toplamda yine 9 kişi ve 2011 de ise Amasya'da 3, Samsun ve Çorum'da 2'ser, Tokat'ta 1 kişi olmak üzere toplamda 8 kişinin pozitif kene vakaları sebepli öldüğü görülmektedir.

İlki 2010 yılında olmak üzere; Samsun Sağlık İl Müdürlüğü tarafından 2010 ve 2011 yıllarında bir dizi kene bilinçlendirme eğitimleri verilmiştir. Tarım faaliyetlerinin başladığı nisan ayından eylül ayına kadar süren eğitimlerde; kene hakkında halkın bilinçlendirilmesi, mücadelesi ve olası önlemler anlatılmıştır. Bizler de "Kırım Kongo Kanamalı Vakaları"na dikkat çekebilmek ve ciddiyetini gözler önüne serebilmek maksadıyla İl Sağlık Müdürlüğü'nün 2004- 2011 arası istatistiki verilerini sizler için araştırdık ve yorumladık.

İlk olarak Samsun ve ilçelerine baktığımızda: 2004-2011 yılları arasında toplamda 147 pozitif kene vakası kaydedilmiş olup, sayı olarak en fazla vaka 43 ve 40 vaka ile 2008- 2009 yıllarında görülürken, en az vaka 1 adet ile 2004 yılı olmuş. Samsun ili ilçeler bazında kene vakaları açısından incelendiğinde ise; Alaçam, Bafra, Ondokuzmayıs, Tekkeköy, Yakakent gibi sahil ilçelerin toplamda 1 adet kene vakası ile en az zarar görülen ilçeler olduğu; vakalar arasında en fazla sayıda olan ilçelerin ise; Ladik (30 vaka), Havza (39 vaka), Kavak (23 vaka) olarak gerçekleşmiştir.

Pozitif kene vakalarında Türkiye genelindeki istatistiki veriler incelendiğinde ise; 2004- 2011 aralığı itibarıyla toplamda 178 pozitif vaka ile Amasya ilk sırada olup, bunu 147 vaka ile Samsun, 37 vaka ile Çorum, 27 vaka ile Ordu, 14 vaka ile Tokat, 3 vaka ile Yozgat, 2 vaka ile Sinop ve son olarak da 1'er vaka ile Giresun, İstanbul, Adana illeri takip etmiştir. Söz konusu yıllar içindeki toplam pozitif kene vakası 411 kişi olarak kaydedilse de bu şüpheyle getirilen ve kayıtlı yatan hasta sayısı bunun birkaç kat üzerinde olmaktadır.

Son yıllarda ülkemizde de sıkça görülen Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi (KKKA), cilt içi ve diğer alanlarda kanama, ateş gibi bulgular ile seyreden, Nairovirüslerin sebep olduğu kene kaynaklı bir enfeksiyondur. Bulaşma başlıca rolü olan keneler; Hyolemma soyundan keneler olmakla beraber, 30 kadar kene türünün KKKA virüsünü bulaştırabileceği bilinmektedir.

Hastalık; sığır, koyun gibi Hyolemma keneleri için konak olan hayvanlarda belirtisiz hafif bir enfeksiyonla seyretmesine rağmen, virüs insanlarda ölüm oranı yüksek ciddi bir hastalığa sebep olabilmektedir. Çiftlik çalışanları, çobanlar, kasaplar, mezbaha çalışanları, hayvancılık ile uğraşanlar, veteriner hekimler, veteriner sağlık teknisyenleri, akut hastalarla temas olasılığı bulunan salgın bölgelerde görev yapan sağlık personeli, askerler, kamp yapanlar v.b. kişiler KKKA Hastalığı açısından risk altında olan kişilerdir. KKKA Hastalığı hayvanlarda önemli bir rahatsızlığa sebep olmamalarına karşın, hastalığın yayılmasında aracı rol (portör) oynamaktadır.

Bir bölgede, kenelerin ve kanında virüs bulunan hayvanların bol olması insanlarda salgının oluşması açısından önemli bir faktördür. Bu nedenle çiftlik hayvanlarında, ahır ve barınaklarda kene mücadele çalışmalarının yapılması hastalıktan korunmada en önemli yollardan bir tanesidir. Hastalık değişik aylarda görülebilmesine karşın mevsimsel özellik göstermektedir ve genellikle mayıs ve ekim ayları arasında görülmektedir. Bu sebeple aktif kene mücadelesi çalışmaları ülkemizde Bakanlığımız talimatları doğrultusunda tarih aralığı biraz genişletilerek mart-ekim ayları arasında yürütülmektedir.

KKKA hastalığından korunma amacıyla ilimizde 2007 yılından itibaren Bakanlığımız talimatları doğrultusunda dökme ve banyo tarzı kene ilaçları ile hayvanlar üzerinde, ahırlarda ve hayvan barınaklarında kene mücadelesi yürütülmektedir. İlk defa 2007 yılında tek uygulama olarak yapılan kene mücadelesinde; 62.757 büyükbaş hayvan ve 10.431 adet küçükbaş

hayvana kene ilacı uygulanmıştır. 2008 yılında ise; il genelindeki tüm büyükbaş ve küçükbaş hayvanlar programa alınarak, 79.680 adet hayvancılık işletmesinde 3 dönem halinde I. Uygulamada 277.701 büyükbaş 135.797 küçükbaş, II. Uygulamada 244.351 büyükbaş 125.390 büyükbaş ve III. Uygulamada 19.463 büyükbaş 13.100 küçükbaş hayvana kene ilacı uygulanmıştır.

2009 yılında yine üç dönem halinde 82.509 hayvancılık işletmesinde I. Uygulamada 273.063 büyükbaş 119.582 küçükbaş, II. Uygulamada 115.762 büyükbaş 31.527 büyükbaş ve III. Uygulamada 87.540 büyükbaş 44.333 küçükbaş hayvana kene ilacı uygulanmıştır. Kene mücadele çalışmalarına devam edilen 2010 yılında ise I. Dönem uygulamasında hayvan varlığının tamamı programa alınarak 68.909 adet hayvancılık işletmesinde 283.763 büyükbaş 103.401 küçükbaş hayvana ilaç uygulanmıştır. 2010 yılında II. Dönem ilaç uygulamasında ise hastalığın görülme oranı ve kenelerin yaşam alanları açısından risk oluşturan iç bölgelerdeki ilçelerimizde ilaç uygulaması yapılmış ve II. Uygulamada 96.597 büyük baş 50.197 küçükbaş hayvana kene ilacı uygulanmıştır.

2011 yılında ise yine riskli olarak tanımlanan iç bölge ilçelerimizdeki hayvan varlığı programa alınarak I. Uygulamada 141.829 büyükbaş 68.339 küçükbaş, II. Uygulamada 103.033 büyükbaş 18.412 küçükbaş ve III. Uygulamada ise 8.758 büyükbaş 6.525 küçükbaş hayvana kene ilacı uygulanmıştır. İlaç uygulamaları sırasında kullandığımız kene ilaçlarının büyük bir kısmı Bakanlığımız tarafından temin edilerek tarafımıza gönderilen ilaçlardan, bir kısmı İl Özel İdare bütçesi yoluyla temin edilen kene ilaçlarından ve bir kısmı da Sağlık Bakanlığı tarafından temin edilerek tarafımıza gönderilen ilaçlardan oluşmaktadır.

İl Müdürlüğümüzce aktif kene mücadele çalışmaları yanında eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları da yürütülmüş; konuyla ilgili afiş, poster ve broşür hazırlanarak il genelinde dağıtımı sağlanmış; hayvan yetiştiricilerine, çiftçilere, mezbaha çalışanlarına yönelik eğitim programları düzenlemiştir.

KKKA hastalığından korunmada oldukça önemli rol oynayan kene mücadele çalışmaları 2012 yılında da devam edecek olup, riskli olarak belirlenen iç bölge ilçelerimizdeki hayvan varlığı programa alınarak I. Dönem (mart-nisan-mayıs-haziran) ve II. Dönem (temmuz-ağustos-haziran) olmak üzere 2 dönem halinde ilaçlama çalışmaları yürütülecektir. Ayrıca eğitim ve bilgilendirme çalışmalarına devam edilecektir.

Turgut KUTLU-Ziraat Müh.
Çarşamba Meteoroloji
Müdürlüğü

Tarımsal Faaliyetlerde METEOROLOJİ'nin Önemi

1.GİRİŞ

Tarımsal faaliyetler hava olaylarına doğrudan bağlıdır. Tarla hazırlığı, ekim-dikim, sulama, bitki beslenmesi, ilaçlama, hasat, ürün depolaması hatta ürünlerin pazara nakline kadar tarımsal faaliyetlerin çeşitli aşamaları, hava olaylarından doğrudan yada dolaylı olarak etkilenmektedir. Bir bölgeye ait genel iklim özellikleri, bölgenin tarım devresinin uzunluğunu ve uygulanan tarım yöntemini etkilerken; sıcaklık, yağış koşulları, yağış düzeni, buharlaşma, nem gibi meteorolojik koşullar da tarım ürünlerinin tür çeşitliliklerini, verimliliklerini, olgunlaşma sürelerini ve bölge üzerindeki dağılımlarını etkilemektedir. Seracılıkta bile birçok iklim faktörü kontrol altında altındadır. Ancak bitkilerin sıcaklık, güneşlenme, nem gibi meteorolojik istekleriyle mevcut koşullar arasında önemli farklılıklar varsa, burada ekonomik bir üretim yapılamaz. Genel olarak toprak-bitki-su ilişkileri için önemli temel meteorolojik parametreler şunlardır: Sıcaklık- Yağış- Nem- Toprak Sıcaklığı- Buharlaşma- Rüzgar- Güneşlenme

2. METEOROLOJİK PARAMETRELERİN ETKİLERİ

2.1.İklimin Toprak Oluşumu Ve Bitki Beslemesi Üzerine Etkileri

Toprak oluşumu, fiziksel kimyasal ve biyolojik bir süreçtir. Bu süreçte en etkili olan iklim elemanları ise sıcaklık ve yağıştır. Sıcaklık; özellikle kimyasal ve fiziksel çözünme olaylarını etkiler. Gerek günlük, gerekse mevsimsel sıcaklık farkları ne kadar fazla ise fiziksel parçalanma o derece yüksektir. Yağış ise daha çok kimyasal çözünme olaylarında etkilidir. Toprakta yıkanmayı ve bitki örtüsünün gelişimini sağlar. Yağışların az olduğu yerlerde toprakta yıkanma az olduğundan genelde çözünabilir tuzlar fazladır. Toprak oluşumuna en uygun alanlar sıcak ve nemli bölgelerdir. Hem sıcaklık hem de yağış aynı zamanda topraktaki organik madde birikiminde etkindir. Soğuk bölgelerde toprağa dökülen bitki kalıntıları ve hayvansal artıklar ayrışmamakta toprakta birikmektedir. Pratikteki uygulamalarda, toprakta eksikliği tespit edilen bitki besin elementlerinin hangi formda ve ne miktarda uygulanacağı bölgedeki yağış miktarı ve sıcaklık değerlerine bağlı olarak değişir. Örneğin bölgemizdeki yağış miktarı yurdumuzun iç kesimlerine göre belirgin derecede fazladır. Kalsiyum, magnezyum, sodyum, potasyum gibi bazik katyonlar bu yağışlar ve dolayısıyla meydana gelen yıkanma sonucu topraktan uzaklaşır. Bu da toprağın asitleşmesine,

dolayısıyla verimde belirgin bir düşüşe yol açar. Bu gibi durumlarda ise toprağın PH dengesinin sağlanması; miktarı hesaplanarak yapılacak kireç ilavesi ile mümkündür. PH toprağa uygulanacak bütün bitki besin elementlerin yarayışlılığını etkileyen önemli bir faktördür.

2.2.İklimin Erozyon Oluşumu Üzerine Etkileri

Yağış, sıcaklık, rüzgar koşulları erozyonun oluşmasında etkili olan iklimsel faktörlerdir. Bu faktörlerden yağmur, yağışlı bölgelerde; rüzgar, kurak bölgelerde ve kurak dönemlerde; sıcaklık ise her iki bölgede etkin rol oynamaktadır. Erozyon açısından yağışın çeşidi (yağmur, dolu, kar), yoğunluğu, kalınlığı ve yıl içerisindeki dağılımı önemlidir. Erozyon açısından tehlikeli yağışlar sağanak ve dolu şeklindeki yağışlardır. Bu yağışlar hem toprak agregatlarının parçalanmasına hem de toprak yüzeyinin sıkışıp geçirimsiz bir hal alarak yüzey akışın başlamasına katkıda bulunurlar. Rüzgarlar, koşulların uygun olduğu alanlarda doğrudan rüzgar erozyonuna sebep olur.

2.3.İklimin Toprak Sıcaklığı ve Toprak Verimliliği Üzerine Etkileri:

Toprak sıcaklığı, toprağın önemli fiziksel özelliklerinden birisidir. Güneşten gelen ışınların bir kısmı toprak tarafından emilirken bir kısmı da geri yansır. Toprak içerisinde tutulan enerji toprağın sıcaklığını oluştururken, toprak yüzeyi üzerinde tutulan enerji ise hava sıcaklığını oluşturur. Toprağa atılan tohumun çimlenmesi, kök oluşumu ve bitkinin gelişimi süresince topraktan alacağı su miktarı ve bitki besin elementlerinin

çözünürlüğü toprak sıcaklığına bağlı olarak değişmektedir. Bitki bünyesinde gerçekleşen özümleme, solunum, terleme ve fotosentez gibi temel fizyolojik olaylar da yine hava sıcaklığı ile bire bir şekilde ilişkilidir. Sonuçta toprak ya da bitki bünyesinde gerçekleşen bu olaylar kimyasal olaylardır ve yüksek sıcaklıklarda bu reaksiyonlar daha hızlı olmaktadır. Bunun anlamı ise yetiştiricilikte yüksek ve kaliteli verim demektir. Tohumun çimlenmesi için uygun toprak sıcaklığı tohumun cinsine bağlı olarak değişmektedir. Ekimin yapıldığı üst toprak katmanında; günlük toprak sıcaklık değeri yaklaşık 4 oC olduğunda arpa ve buğday tohumları, 10 oC olduğunda ise yulaf ve yonca tohumları çimlenirler. Buna karşılık mısır tohumu için bu değer 15 oC, pamuk içinse 20 oC ve üstüdür.

2.4.İklimin Üretim Planlamaları Üzerine Etkileri:

Ziraî üretimin planlama ve üretim aşamalarında da çeşitli meteorolojik bilgilerden faydalanılır. Yetiştiriciliği yapılacak bitkilerin tür ve çeşit seçiminin planlama aşamalarında, bölgenin uzun yıllar meteorolojik veri ortalamalarına ihtiyaç duyulurken, ekimden hasada kadar geçen sürede ise mevcut hava durumu ile kısa süreli hava tahminlerinden faydalanılır. Zira her bitkinin kendine özgü yetişme koşulları vardır. Uygun çimlenme sıcaklığı, dal, yumru, çiçek ve meyve oluşumu için gerekli meteorolojik koşullar her bitki çeşidi için farklılıklar gösterebilmektedir.Yine vejetasyon sürelerine ve yetişme koşullarına göre yapılacak münavebe uygulamalarında da, meteorolojik verilerin göz önüne alınmasıyla, tarımsal işletmelerdeki verimliliğin artacağı muhakkaktır.

2.5.İklimin Temel Ziraî Uygulama Tekniklerine Olan Etkileri :

Toprak işleme zamanının tespitinde, bitki su tüketimlerine göre sulama projelendirmelerinde, toprağa uygulanacak gübreleme zamanı, gübre formu ve gübre çeşidinin tespitinde, özel ve resmi araştırma kuruluşlarının alternatif ürün geliştirme çalışmalarında, üniversiteler bünyesinde yürütülen çeşitli çalışmalar için de meteorolojik verilerden faydalanılır. Bitkilerde

görülen hastalık ve bitki zararlılarının da ortaya çıkması ve yayılması belli meteorolojik koşulların etkisi altında gerçekleşir. Bu bilgilerden faydalanarak ziraî mücadele şekline, kullanılacak kimyasal maddelerin cinsine, kullanıma şekline ve zamanına karar verilir. Örneğin, ilaçlamadan sonra yağın yağmur, ya da yapılacak bir ULV uygulaması esnasında çıkacak şiddetli bir rüzgar; harcanan emek, ilaç, enerji, zaman ve paranın boşa gitmesine neden olur. Tarımla uğraşan kişilerin zirai zarara yol açabilecek dolu-don-kırağı-sel gibi meteorolojik hadiselerle karşılaşacağını önceden bilmesi, bu kişileri bazı teknik ve kültürel önlemler almaya zorlar.

3. Samsun'da Tarımsal Amaçlı Meteorolojik Faaliyetler:

Samsun ilinde Meteorolojik çalışmalar , Meteoroloji Genel Müdürlüğü bünyesinde faaliyetlerini yürüten 15 Meteoroloji Bölge Müdürlüğünden biri olan Meteoroloji 10. Bölge Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir. Meteoroloji 10. Bölge Müdürlüğüne, Samsun, Amasya, Çorum, Kastamonu, Ordu, Sinop, Tokat illeri bağlıdır. Bu illerde hava tahminleriyle ilgili sinoptik ve iklim ile ilgili klima gözlemleri yapılmaktadır. Bölge Müdürlüğü bünyesinde Samsun Çarşamba, Sinop ve Tokat havaalanlarında meteorolojik hizmet verilmektedir. Bunlara ilaveten Samsun ilinde ayrıca Yukarı Atmosfer gözlemleri yapılmaktadır. Meteorolojik Radar ağı kurulması projesi kapsamında 1 adet Meteoroloji Radarı 2012 yılı sonuna kadar Samsun'da kurulacaktır. Halen, Samsun (Atakent), Bafra, Alaçam 'da gözlem yapan Otomatik Meteoroloji Gözlem İstasyonlarına ek olarak 2012 yılı içerisinde Ladik, Vezirköprü, Merkez-TAGEM, Bafra TAGEM'e toplam 4 adet Otomatik Meteoroloji Gözlem İstasyonları kurulacaktır.

4.SONUÇ:

Ülkemizde de dünyadaki gelişmelere paralel olarak, meteoroloji alanında yoğun çalışmalar yapılmaktadır. Atmosferde meydana gelen hava hareketlerinin takibi ve rasat edilmesi aşamasında uydulardan ve radar teknolojilerinden faydalanılmakta, bu bilgileri işlemek maksadıyla geliştirilen sayısal modellerin süper bilgisayarlarda çalıştırılmasıyla yüksek tutarlılıklı tahminler ve çeşitli sektörlerde kullanılabilecek ham meteorolojik bilgiler elde edilmektedir. Bu sektörlerin en önemlilerinden birisi de şüphesiz tarımdır. Sonuçta bu bilgilerin uygulamaya dönük kullanılabilmesi ise Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü ile Tarım Bakanlığı'nın ilgili birimleri arasında yapılacak koordineli çalışmalara bağlıdır. Tarım alanında gelişmiş kimi ülkelerde zirai meteoroloji başlı başına bir çalışma alanı iken, çeşitli tarımsal amaçlara yönelik meteorolojik bilgilerin mutlak ve etkin olarak kullanılması gereği ise bütün dünyada kabul edilmiş bir realitedir.

Hasan AKMAN
Ziraat Mühendisi

TARIMSAL FAALİYETLERDE SİGORTA

Dünyada tarım, nüfusun temel ihtiyaç maddelerini üreten bir kesim olması ile oldukça önemlidir. Ülkemizde ise, gayri safi hasılanın önemli bir kısmını karşılaması ve istihdamın dörtte birini sağlaması ile stratejik bir öneme sahiptir. Böylesine büyük öneme sahip tarım sektörü; diğer yanı sıra da tüm sektörler içerisinde doğal, ekonomik, sosyal ve kişisel risklerden en çok etkilenen sektördür. Bundan dolayı tarım, üstü açık fabrikaya benzetilir.

Makro ekonomik açıdan stratejik olarak desteklenmesi ve uzun vadeli politikalarla yönlendirilmesi gereken bu sektörde, teknik tedbirler ile önlenmesi mümkün olmayan riskler sık sık görülmekte ve çiftçiler için her yıl büyük felaketlere neden olabilmektedir. Bu felaketlerin neden olduğu zararlar ise bütün gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde olduğu gibi, ancak "Tarım Sigortaları" uygulamasıyla karşılanabilir.

Gelişmiş ülkeler; uyguladıkları çeşitli korumacılık politikaları, "Risk Yönetim Programları" ve bu programlar içerisinde önemli bir yer alan "Tarım Sigortaları Uygulamaları" ile risk paylaşımını ve transferlerini gerçekleştirmektedir. Yıllar önce başlatmış oldukları "Tarımda Risk Yönetim Teknikleri" uygulamaları ve çeşitli alt yapı çalışmaları sayesinde "doğa olayları" büyük ölçüde "afet" olmaktan çıkarılmıştır. Bu ülkeler; kendi doğal, sosyal, ekonomik yapılarıyla birlikte tarım politikaları dikkate alınarak yapılandırılmış "Tarım Ürün Sigorta Sistemleri"ni kurmuşlar ve böylece çiftçilerinin çok az bir masrafla zararlarını karşılayarak, muhtaç oldukları ekonomik ve sosyal güvenceye kavuşmalarını sağlamışlardır.

Ülkemizde de tarım sektörünü tehdit eden risklerin teminat altına alınabilmesi amacıyla bir sigorta

mekanizmasının devreye sokulması düşünülmüş ve bu amaçla 14/06/2005 tarihli 5363 sayılı "Tarım Sigortaları Kanunu" çıkarılmıştır. Bu kanun kapsamında Bakanlar Kurulu her yıl Aralık ayı sonu veya ocak ayı başında o yıla ilgili "Tarım Sigortaları Havuzu Tarafından Kapsama Alınacak Riskler, Ürünler ve Bölgeler ile Prim Desteği Oranlarına İlişkin Karar" yayınlamaktadır. Bu bağlamda 2012 yılına ait Bakanlar Kurulu kararı 28.12.2011 tarihli resmi gazetede yayınlanmış olup son başvuru tarihleri ürünler bazında aşağıdaki tabloda açıklanmıştır.

SAMSUN'DA TARIM SİGORTASININ GELİŞİMİ

Samsun'un coğrafi konumu ve topoğrafik yapısı üretim dönemindeki risklerin diğer yörelere göre daha fazla olmasına neden olmaktadır. Bu da ilimizde tarım sigortası kavramının önemini ortaya çıkarmaktadır. Bu kapsamda yapılan yayım ve tanıtım çalışmaları sonucunda, ilk yıllarda çok düşük olan poliçe sayısı son yıllarda hızla artmıştır.

TARSİM Giresun Bölge Koordinatörlüğünden alınan bilgilere göre: 2009 yılında 9.163 poliçe düzenlenerek 2.004.424,24 TL prim toplanmış olup, 1.653.402,10 TL tazminat ödemesi yapılmıştır. Benzer şekilde 2010 yılında; 10.354 poliçe düzenlenerek, 3.129.450,69 TL prim toplanmış ve aynı yıl 3.132.533,38 TL tazminat ödemesi yapılmıştır. Son olarak 2011 yılında; 13.591 poliçe düzenlenerek, 7.869.260,00 TL prim toplanmış ve 2.258.612,00 TL tazminat ödemesi yapılmıştır.

Ekonomik değeri ve ekiliş alanı fazla olan fındık, çeltik, buğday ve ayçiçeği gibi ürünlerde poliçe sayısı yoğunlaşmasına rağmen 54 bitkisel üründe ve küçükbaş ile büyükbaş hayvancılık konularında üreticiler sigorta yaptırmışlardır.

2012 YILI TARIM SİGORTALARI İÇİN SON MÜBAACAT TARİHLERİ

ÜRÜN ADI	DÖN ZARARI İÇİN	DOLU ZARARI İÇİN
Fındık	5 MART	16 Nisan
Elma	2-18 Mart (*)	10 Mart-19 Nisan (*)
Şeftali	1 Şubat-8 Mart (*)	7-29 Mart (*)
Arpa		19 Mayıs
Ayçiçeği		10 Haziran
Buğday		26 Mayıs
Çeltik		15 Ağustos
Fasulye(kuru)		15 Haziran
Fig		31 Mayıs
Kırmızı biber		15 Haziran
Mısır		10 Haziran
Potates		15 Haziran
Soya		15 Haziran
Sarı pancar		15 Haziran
Tütün		10 Haziran
Yulca		31 Mayıs

(*): Köylere ilişkin kesin tarih bilgilerine <http://www.tarsim.org.tr/trsm/Web> adresinden ulaşılabilir.

TARIMDA DÜŞÜK FAİZLİ KREDİ DÖNEMİ

Son yıllarda tarım sektörünü ilgilendiren teşvik ve kolaylıklara bir yenisi daha eklendi. T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatifleri tarafından çiftçiye kullandırılmak üzere; uygulanmakta olan tarımsal kredi cari faiz oranlarında bir dizi indirim yapıldı. Kredi konuları itibarıyla çeşitlendirilen uygulamadan, kredi üst limitleri aşılmamak kaydıyla tüm çiftçi ve işletmelerin yararlanılabileceği belirtildi.

Karara göre işletmeler; birden fazla krediyi aynı anda kullanabilecek, fakat üst limit olan 10.000.000 TL'ni (damızlık süt sığırtı yetiştiriciliği amacı dışında) aşamayacaklar. Söz konusu indirim oranlarından, kullanacakları kredi miktarına göre kademeli olarak yararlanacak olan çiftçiler, yalnızca traktör alımı kredileri konusunda bir kademelendirmeye tabi tutulmayacaklar.

Karar uyarınca kredi konularına göre belirtilen üst limitler ise; damızlık süt sığırtı yetiştiriciliği konusunda 20.000.000 TL, damızlık etçi sığırtı ve damızlık düve

yetiştiriciliğinde 7.500.000 TL, büyükbaş hayvan yetiştiriciliği- besiciliği ile su ürünleri yetiştiriciliği- avcılığı konularında 3.000.000 TL, küçükbaş hayvan yetiştiriciliği 5.000.000 TL, küçükbaş hayvan besiciliği- kanatlı sektörü ve arıcılık faaliyetleri için 1.500.000 TL olarak belirlenmiştir.

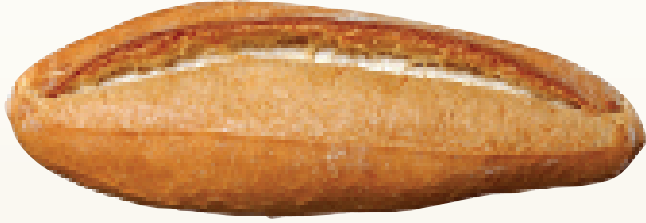
Bitkisel üretim konularında ise; örtü altı tarımı uygulamaları için 10.000.000 TL, yurt içi sertifikalı tohum- fide- fidan ile iyi tarım- organik tarım uygulamalarına 3.000.000 TL ve son olarak da yurt içi sertifikalı tohum- fide- fidan kullanımı konularına 1.500.000 TL kredi üst limitleri belirlenmiştir.

Kredi indirimleri ise; damızlık etçi sığırtı/ damızlık düve yetiştiriciliği ile küçükbaş hayvan yetiştiriciliği/ küçükbaş hayvan besiciliği konularında hem yatırım hem işletme döneminde; küçükbaş hayvan besiciliğinde yalnızca yatırım döneminde % 100 olarak gerçekleşmiş ve bu yolla çiftçiye sıfır faizli kredi verilmesi gündeme gelmiştir.

Benzer şekilde, bitkisel üretim kredi konularında ise yurt içi sertifikalı tohum- fide- fidan üretimi %100 indirimli krediler arasına dahil olarak, yine sıfır faiz oranıyla tarım alanına önemli bir sermaye desteği sağlamıştır.

EKMEKTE YENİ DÖNEM BAŞLIYOR

Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu 11.06.2010 tarihinde 27610 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu kanuna bağlı olarak Gıda Hijyen Yönetmeliği, Gıda İşletmelerinin Kayıt ve Onay İşlemlerine dair Yönetmelik ve Gıda ve Yemin Resmi kontrollerine dair yönetmelikler yayınlanmıştır.

Düzenlemeyle tüketime sunulan ekme, ekme çeşitleri, diğer ekme çeşitleri ve ekşi hamur ekmeklerinin tekniğine uygun ve hijyenik şekilde üretim, muhafaza, taşıma ve pazarlanmasını sağlamak üzere Resmi Gazetede 04.01.2012 tarihinde Türk Gıda Kodeksi Ekme ve Ekme Çeşitleri Tebliği (Tebliğ No:2012/2) yürürlüğe girmiştir. Bu Tebliği Göre;

Ekme, kepekli, tam buğday unlu ekme, tam

buğday ekmeği ve ekşi hamur ekmekleri en az 250 gram ağırlıktan başlayarak 50'şer gram arttırılmak suretiyle piyasaya arz edilir. Toplu tüketim yerleri için çeşitli sözleşme ve taahhütler çerçevesinde üretilen doğrudan tüketiciye arz edilmeyen ekme, kepekli ekme, tam buğday unlu ekme, tam buğday ekmeği ve ekşi ekme hamur ekmekleri muhtelif ağırlıklarda üretilebilir.

Ekme, kepekli ekme, tam buğday unlu ekme, tam buğday ekmeği ve ekşi hamur ekmekleri hariç(Haşhaşlı ekme, sütlü ekme, mısırlı ekme, çavdarlı ekme ve karışık tahıllı ekme v.s.)ekme çeşitleri ve diğer ekme çeşitleri üretim yerleri de dahil olmak

üzere ambalajlı olarak piyasaya arz edilir.

Ürünlerin üzerinde; üretici firma adı ve gramaj bilgilerini içeren üretici işareti yer alabilir. Ancak bu Tebliğ kapsamında ambalajsız olarak piyasaya arz edilen ürünlerde "tuz ilave edilmemiştir" ve/veya "katkısızdır" ifadelerinin kullanılmak istenmesi durumunda; bu ifadeler

ile üretici firma adı ve gramaj bilgilerini içeren üretici işaretlerinin ürünlerin üzerinde yer alması zorunludur ve üretici işaretlerinin üzerinde yer alan bilgilerin baskısında, Türk Gıda Kodeksi Gıda Katkı Maddeleri Yönetmeliğinde yer alan renklendiricilerden bu amaca uygun olanlar kullanılır.

Bu Tebliğ kapsamında yer alan ve geleneksel hali ile tuz ilave edilerek üretilen ürünlerin bileşimine tuz eklenmediği takdirde "Tuz ilave edilmemiştir" veya hiçbir katkı maddesi katılmaz ise etiket üzerinde ekme adı ile birlikte "katkısız" ifadesi kullanılabilir.

Bu Tebliğ kapsamında ambalajsız olarak piyasaya arz edilen ürünler ile temas eden malzeme, alet ve ekipman; gıda ile temasa uygun, yeterli temizlik ve dezenfeksiyona izin veren madde ve malzemeden yapılır. Bulaşma riskini engelleyecek biçimde üretilir, kullanıma hazır, bakımlı ve iyi şartlarda tutulur.

SAĞLIKSIZ ÜRÜNLER TAKİPTE

5996 sayılı "Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu"; gıda, gıda ile temas eden madde ve malzeme ile yemlerin üretim, işleme ve dağıtımının tüm aşamalarını, bitki koruma ürünü ve veteriner tıbbî ürün kalıntıları ile diğer kalıntılar ve bulaşanların kontrollerini, salgın veya bulaşıcı hayvan hastalıkları, bitki ve bitkisel ürünlerdeki zararlı organizmalar ile mücadeleyi, çiftlik ve deney hayvanları ile ev ve süs hayvanlarının refahını, zootehni konularını, veteriner sağlık ve bitki koruma ürünlerini, veteriner ve bitki sağlığı hizmetlerini, canlı hayvan ve ürünlerin ülkeye giriş ve çıkış işlemlerini ve bu konulara ilişkin resmî kontrolleri ve yaptırımları kapsamaktadır.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Samsun İl Müdürü Kadir Güven söz konusu kanunla ilgili yaptığı açıklamada; kanunun gıda alanında önemli yenilikler getirdiğini belirterek, bundan böyle piyasaya sürülen sahte ve taklit ürünlerin takip edileceğini ve bilahare kamuoyuna açıklanacağını söyledi.

Kadir Güven açıklamasına şöyle devam etti: "Son yıllarda bakanlığımız kaliteli ve güvenli gıda hususunda çalışmalarını hızlandırarak, toplum sağlığına yatırımlarını hızlandırmıştır. İşte 5996 sayılı sözünü ettiğimiz kanun da bu türden önemli değişiklikleri bünyesinde barındıran oldukça kapsamlı bir kanundur. Kanunla birlikte bakanlığımız 95 yeni yönetmelik yayınlamış olmakla birlikte, ilaveten 7 yönetmeliğin daha kısa sürede yürürlüğe gireceğini Sayın Bakanımız Mehdi Eker geçtiğimiz günlerde katıldığı bir toplantıda duyurmuştur. Toplamda 102 yönetmelikle, bakanlığımız yeniden yapılanmış, değişim ve dönüşümünü gerçekleştirmiş ve daha önce var olmayan Gıda Kontrol Genel Müdürlüğü'nü de bünyesine katmıştır. Bu müdürlük sayesinde; eskisinden farklı olarak tarladan sofraya, hammadde formundan tohum aşamasına, sofralarımıza gelinceye kadarki bütün aşamalar değerlendiriliyor. İdari

yaptırımlar konusunda il müdürlüklerimizin yetkili kılındığı yasayla, kontrol elemanlarımıza da gıda üretimi yapılan yerlerde denetim aşamasında ürün toplatma yetkisi olacak ve hatta gerekirse faaliyetten men yetkisi verilerek bu işin oldukça ciddiye alındığı gösterilecektir. Bugün ayrıca bakanlığımız bünyesinde gıda alanına giren çok sayıda konu için komisyonlar kurulmuş olup, her bir komisyonda gıda ile ilgili elemanlar çalışarak, gıda güvenliği hususu şansa bırakılmayacaktır. Ayrıca izlenebilir ürün ön plana çıkacak ve yeni dönemde bir ürünün nerede üretilip, hangi aşamalardan geçtiği artık bir sır olmaktan çıkarılacaktır. Ayrıca iyi üretimler ödüllendirileceği gibi, taklit ve sağlıksız üretimler de bundan böyle kamuoyuna ifşa edilecektir. 2010 yılında çıkan ve 2011 yılı Ocak ayında yürürlüğe giren kanunun temel amacı muhakkak ki bakanlığımız vizyonuna uygun olarak; vatandaşlarımızın daha sağlıklı ve güvenli gıda tüketmesidir. Yem fabrikalarına ve hayvan refahına ilişkin de düzenlemeler getiren bu mevzuatla, Türkiye'nin AB standartlarına rahatlıkla ulaşması da mümkün olacaktır. Çünkü diğer pek çok fasıl müzakereye açılmamışken, gıda faslı bakanlığımızca müzakereye açılmıştır."

GIDA KONTROLÖRÜ EĞİTİMLERİ TAMAMLANDI

"5996 VETERİNER HİZMETLERİ, BİTKİ SAĞLIĞI, GIDA VE YEM KANUNU" Bakanlığımızca 11 Haziran 2010 tarihinde yayımlanmıştır. Bu Kanunun amacı, gıda ve yem güvenilirliğini, halk sağlığını, bitki ve hayvan sağlığı ile hayvan ıslahı ve refahını, tüketici menfaatleri ile çevrenin korunmasını da dikkate alınarak korumak ve sağlamaktır.

Bu kanun; gıda, gıda ile temas eden madde ve malzeme ile yemlerin üretim, işleme ve dağıtımının tüm aşamalarını, bitki koruma ürünü ve veteriner tıbbî ürün kalıntıları ile diğer kalıntılar ve bulaşanların kontrollerini, salgın veya bulaşıcı hayvan hastalıkları, bitki ve bitkisel ürünlerdeki zararlı organizmalar ile mücadeleyi, çiftlik ve deney hayvanları ile ev ve süs hayvanlarının refahını, zootekni konularını, veteriner sağlık ve bitki koruma ürünlerini, veteriner ve bitki sağlığı hizmetlerini, canlı hayvan ve ürünlerin ülkeye giriş ve çıkış işlemlerini ve bu konulara ilişkin resmi kontrolleri ve yaptırımları kapsar.

Kanun ile Gıda ile ilgili her türlü denetim ve tescil yetkisi Bakanlığımıza verilmiş olup bu görevler de Bakanlığımız bünyesinde bulunan Gıda Kontrolörlerince yapılmaktadır. Bakanlığımıza verilen bu görevleri yürütmeleri amacı ile teknik ve sağlık hizmetleri kadrolarında bulunan Mühendis ve Veteriner Hekimler eğitimden geçirilerek kendilerine Gıda Kontrolörü sertifikası verilmekte ve müteakiben de Gıda Kontrolör

kartları tanzim edilmektedir. Bu eğitimden geçmeyen elemanların ise denetim yetkileri bulunmamaktadır. Kursumuzda;

12 Aralık 2011 tarihinden itibaren 5 gün boyunca devam eden ve toplamda 55 kursiyerin katıldığı kursumuzda, 5996 sayılı kanun çerçevesinde ilimizde bulunan gıda üretim işyerleri ile toplu tüketim ve satış yerlerinin denetimleri için yetkili Gıda Denetçisi yetiştirmek amaçlanmıştır.

Kurs sonunda yapılan imtihanında 70 puan ve üzerinde başarı gösterenlere Gıda Kontrolör Sertifikası verilmiştir. Müteakiben her personele kendi müdürlüklerince Gıda Denetçi Kartı verilerek, 5996 Sayılı Kanun ve ilgili yönetmelikler çerçevesinde Gıda Denetim yetkisine sahip olmaları sağlanmıştır.

HİZMET İÇİ GIDA DENETİMİ EĞİTİMİ YAPILDI

5996 Sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu çerçevesinde İl Müdürlüğümüzce yürütülmekte olan Gıda ve Yem Denetim Hizmetlerinde etkinliğin artırılması, Gıda Resmi Denetçilerin bilgi ve becerilerinin yenilenmesi ile uygulamalarda birlikteliğin sağlanması ve yeni mevzuata uyum amacı ile İlçe Müdürlüklerimizde görev yapan Resmi Denetçilere yönelik bir dizi eğitim verilmiştir.

Söz konusu eğitim; 14-16 Şubat 2012 tarihleri arasında yapılmış olup, eğitime İlkadım, Canik, Atakum, Bafra ve Çarşamba İlçe Müdürlüklerimizde görev yapan Kontrol Görevlilerinden 3'er, diğer İlçe Müdürlüklerimizden ise 2'şer personel katılmışlardır. Eğitimde mevzuatla ilgili konulara açıklık getirilmiştir.

SAĞLIKLI SÜT ÜRETİMİNE DESTEKLERİMİZ DEVAM EDİYOR

İnsan sağlığı için en önemli hayvansal ürünlerden biri olan süt; sadece kalsiyum değil, aynı zamanda sağlıklı organlar için gerekli vitamin ve mineralleri sağlayan doğal bir besindir.

Ülkemiz süt sığırcı işletmelerinin en önemli sorunlarından biri, ahırların usulüne uygun yapılmamasıdır. Üreticilerimiz çoğu zaman pahalı damızlık hayvan almakta, beslenmeye yeterince özen göstermekte, hastalıklara karşı duyarlı davranmakta, ancak ahır yapımına gerekli özeni göstermemektedir. Süt sığırcılığında en önemli unsurlardan biri de sağım hanelerdir. Sağım haneler işgücü etkinliğini yükselterek, ineklerin sakin ve ahenk içerisinde hareket etmelerini sağlar, yüksek iş üretimi ve verimli çalışma alanı sunarlar. Bir tam entegre sağım hanede, sağımcular stressiz olarak çalışabilir ve ineklere yardımcı olmak konusunda en az zamanı harcayabilirler. Sistem, daha kısa sağım seanslarını destekler. Bunun anlamı, daha yüksek süt üretimi elde etmek için ineklerin yemek yeme, içme ve dinlenmeye daha fazla zaman ayırabilmeleridir.

İşte bu aşamada İl Müdürlüğümüz Kırsal Kalkınma Yatırımları Makine Ekipman Alımları Desteklenmesi kapsamında, Süt sağım ünitesi ve Soğutma tankları alımını öncelikli olarak desteklemektedir. Konuyla ilgili olarak bir açıklama yapan Samsun Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Kadir Güven; bugüne kadar Süt Sağım Ünitesi ve Süt Toplama Tankı hibe destek müracaatlarının tamamının karşılandığını, gerçekleşen proje bedellerinin (KDV hariç) 2009 yılında 2 adet 64.386 TL, 2010 yılında 10 adet 535.350 TL, 2011 yılı için ise 9 adet 437.674 TL ve toplamda 21 adet ünite için 1.037.437 TL destek verildiğini ifade etmiştir. Projelere % 50 hibe desteği sağlanmış olup, süt sağım ünitelerinin testleri üniversitelerden gelen akademisyenler, ilgili firma ve İl Proje Yürütme Birimince yapılmıştır.

SAMSUN MİLLETVEKİLİ SAYIN CEMAL YILMAZ DEMİR MÜDÜRLÜĞÜMÜZÜ ZİYARET ETTİ

Samsun Milletvekili Sayın Cemal Yılmaz DEMİR, İl Müdürlüğümüzü ziyaret ederek Müdürlüğümüzün çalışmaları hakkında, İl Müdürümüz Kadir GÜVEN' den bilgi aldı.

Kadir GÜVEN Samsun'da tarım sektöründe, bugüne kadar yapılan çalışmalar ve bundan sonra yapılacak olan çalışmalar hakkında detaylı bilgi verdi. Samsun Milletvekili Cemal Yılmaz DEMİR ise "Tarımın Türkiye ekonomisindeki önemi nispi olarak azalmış olmakla birlikte, yurtiçi gıda gereksiniminin karşılanması, sanayi sektörüne girdi temini, ihracat ve yarattığı istihdam olanakları açısından halâ büyük önem taşımaktadır. Ülkemizde özel mülkiyete dayalı küçük aile işletmelerinin hakim olduğu bir tarımsal yapı mevcuttur. Zaman içinde işlenen arazilerdeki genişlemeyle birlikte, işletme sayısı da artış göstermiştir. Ancak ülkemizdeki miras ve arazi hukukundan kaynaklanan hatalardan dolayı arazilerimiz parçalanarak karlı bir işletme kolu olmaktan çıkmıştır. Hükümetimizce arazilerin miras yoluyla parçalanmasının önüne geçmek amacıyla 20 dekarın altında bölünmeyi

engelleyen yasal düzenlemelerle birlikte, arazi toplulaştırmasına önem verilmiştir. Arazi toplulaştırılması pahalı bir yatırım olmasına karşın tarım kesimi için olmazsa olmazlardan olduğundan 2023 yılına kadar Ülkemizdeki arazi toplulaştırmalarını bitirmeyi hedeflemekteyiz" dedi.

SAMSUN MİLLETVEKİLİ SAYIN MUSTAFA DEMİR MÜDÜRLÜĞÜMÜZÜ ZİYARET ETTİ

Samsun Milletvekili Sayın Mustafa DEMİR, İl Müdürlüğümüzü ziyaret ederek Müdürlüğümüzün çalışmaları hakkında, İl Müdürümüz Kadir GÜVEN' den bilgi aldı.

Kadir GÜVEN Samsun'da tarım sektöründe, bugüne kadar yapılan çalışmalar ve bundan sonra yapılacak olan çalışmalar hakkında detaylı bilgi verdi. Samsun Milletvekili Mustafa DEMİR ise; "İktidarımız döneminde birim alandan elde edilen ürün veriminde yükselmeler meydana gelmiş, Ülkemiz dışındaki tarımsal gelişmelerin ve yeni bilgilerin ülkemize transferi gerçekleşmiştir. Bir anlamda tarım sektörünün dünyaya açılmasında en önemli katkıyı ve dış dünyayla kurulan bağlantıyı sağlamıştır. Bilhassa son zamanlarda tohumculuk alanında atılan önemli adımlarla ülke tohumculuğu ithalata bağlı olmaktan çıktığı gibi tohumluk

ihraç eder duruma gelmenin mutlu gururunu yaşamaktayız" dedi.

MOBİL LABORATUAR SAMSUN'DA

Yüzey ve yeraltı sularında nitrat kirliliği izlemesi için farklı bölgelerdeki illere gönderilen Mobil Laboratuvar'lardan biri de Samsun'a geldi.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından Avrupa Birliği finansmanı ile tedarik edilen Mobil Laboratuvar Samsun'a ulaştı. Mobil Laboratuvar da incelemelerde bulunan Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Kadir GÜVEN; "Tarımsal üretimde kullanılan gübrelerin gereğinden fazla uygulanması yeraltı sularında nitrat kirliliğine neden oluyor. Bu proje ile Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğümüzün alt yapısını güçlendirilerek tarımsal aktivitelerde kullanılan kimyasal ve hayvansal gübrelerden kaynaklanan nitratın yüzey ve yeraltı sularını kirlilemesi engellenecektir. Böylece su kaynakları, toprak ve atmosfere besin maddesi girdisi azaltılacaktır. Mobil laboratuvarlar sayesinde analizler çok hızlı bir şekilde yapılacak. Sulardan alınan örnekler,

mobil araçlardaki laboratuvar düzenekleri sayesinde uzman personel tarafından anında analiz edilebilecek ve olaya hızlı bir şekilde müdahale edilmesi sağlanacaktır. İlimize gelen bu Mobil Laboratuvar Giresun, Ordu, Sinop, Tokat ve Amasya illerinde de hizmet verecektir" dedi.

HAYVAN SAĞLIĞI BÖLGE TOPLANTISI SAMSUN'DA YAPILDI

Bakanlığımız Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü ve İl Müdürlüğümüzce; Hayvan Sağlığı, Hayvan Hareketleri ve Kimliklendirme ile Serbest Veteriner Hekimlik Hizmetlerine ilişkin hazırlanan yönetmeliklerin saha uygulamalarının değerlendirilmesi konularında ilimizde toplantı düzenlenmiştir.

Yapılan toplantıya, Hayvan Sağlığı ve Karantina Daire Başkanı Nahit YAZICIOĞLU ile Bakanlığımızdan 5 uzman personel; ayrıca Sinop, Ordu, Giresun, Trabzon, Rize, Amasya, Tokat ve Sivas Gıda Tarım ve İl Müdürleri; Samsun Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürü, Hayvan Sağlığı Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürleri, Veteriner Hekimler Odası Başkanları, Damızlık Sığır ve Koyun Yetiştiriciler Birliği Başkanları, Kırmızı Et Süt ve Bal Üretici Birliği Başkanları, Belediye ve Özel Mezbaha Veteriner Hekimleri ile Serbest Veteriner Hekimlerinden oluşan 150 kişi katılmıştır.

Hayvan Hastalıkları ve Karantina Daire Başkanı Dr.Nahit YAZICIOĞLU başkanlığında iki oturum halinde gerçekleştirilen toplantının öğleden önceki bölümünde Bakanlık uzmanları tarafından; hayvan hareketleri, hayvan alım satımları, hayvan nakilleri ve

kimliklendirmeye yönelik yeni mevzuatlar hakkında katılımcılara bilgi verilerek, meslek ve hayvancılık örgütlerinden yeni mevzuatların sahaya aktarılması ve uygulamada birlikteliğin sağlanması için destek istenmiştir. Öğleden sonraki oturumda; hayvan sağlığına ilişkin mücadelede öne çıkan Şap, Brusella, Kuduz ve Tüberküloz gibi hastalıklara dönük mücadele prensipleri ve yeni uygulamalar aktarılmıştır.

BRUSELLA MÜCADELE PROJESİ

15 ŞUBAT'TA BAŞLADI

Bakanlığımızca, insan ve hayvan sağlığını tehdit eden Brusella hastalığıyla mücadele etmek amaçlı uygulamaya sokulan ve koyun-keçilerde 6 yıl, sığırlarda ise 10 yıl sürecek "Brusella Eradikasyon Projesi" Samsun'da 15 Şubat'ta başlıyor. Projenin son gözden geçirme toplantısı, ilimizde 13 Şubat 2012 Pazartesi günü Hayvan Sağlığı Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü öncülüğünde, 17 ilçede görevli resmi veteriner hekim ve veteriner sağlık teknisyenlerinin katılımı ile Samsun Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğünde yapıldı.

Proje ile ilgili bir açıklama yapan Samsun Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Kadir GÜVEN; 2012 yılı çalışmalarının 15 Şubat'ta başlayacağını ve 15 Nisan'da tamamlanacağını belirtti. Kadir GÜVEN açıklamasının devamında şu ifadelerle yer verdi: "Evcil hayvanlarda Bulaşıcı Yavru Atma adıyla bilinen hastalık; özellikle sığır, koyun ve keçi gibi evcil hayvanlarda yavru atma, süt veriminde azalma, damızlık değeri kaybı, kısırılık gibi zararlı etkileri yanında hayvanlardan insanlara bulaşarak halk sağlığı yönünden önem taşıyan bir hastalıktır. Halk arasında Peynir Hastalığı olarak bilinen Brusella hastalığının bahar aylarında tırmanışa geçtiğini hatırlatan Kadir GÜVEN; "koyun, keçi, sığır ve manda gibi evcil hayvanlardan insanlara direk temasla veya hayvansal ürünlerle bulaşır" dedi. Hastalıktan korunmak için, çiğ süt ve süt ürünleri tüketiminden kaçınılmasını isteyen Güven "Brusella özellikle keçinin çiğ sütü ve bu sütte yapılmış peynirinden bulaşır. Kaşar peyniri ve yoğurt ile bulaşması söz konusu değildir. Et ürünleri nadiren bulaşma kaynağıdır" dedi.

Açıklamalarına devam eden Kadir Güven daha sonra şunları söyledi: "Bugüne kadar hayvanlarda

enfeksiyon hala tam olarak kontrol altına alınamadığından, insanlarda da enfeksiyonun önüne geçilememiştir. Böyle bir ortamda hayvancılığı, insan sağlığını, sürdürülebilir gıda güvenliğini temin etmek mümkün değildir. Bu riskleri ortadan kaldırmak amacıyla uzun soluklu bir proje başlatılmıştır. Proje kapsamında Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğümüzce il genelinde tüm yaş gurubundaki yaklaşık 200 bin dişi büyükbaş ve 90 bin erkek-dişi küçükbaş hayvanlar Brusellaya karşı aşılanacaktır. Aşılama çalışmaları sığırlarda 10, koyun ve keçilerde 6 yıl sürecek olup, kayıtlar bilgisayar veri tabanına aktararak aşı kayıtlarının hayvanların pasaportlarında görülmesi de sağlanacaktır. Projenin tamamlanması ile ilimizdeki sığır ve koyun işletmelerinde hastalığın görülme sıklığını %1'in altına düşürmeyi planlıyoruz. Böylece hem hayvan sağlığı, hem de halk sağlığı için ciddi bir sağlık sorunu oluşturan ve gıda güvenliğini tehdit eden hastalığın önüne geçilmiş olacaktır. İlimizde 13 Şubat- 15 Nisan 2012 tarihleri arasında yapılacak olan kampanyada, tüm yaş guruplarındaki dişi sığır- manda- koyun ve keçilere göz aşısı yapılacağından, çiftçilerimizin hayvanlarını zapturapt altına almaları ve görevli personele yardımcı olmaları önemle rica ediyorum" dedi.

HAYVAN REFAHINA BAKANLIK KORUMASI

Avrupa Birliği'ne tam üyelik süreci kapsamında gıda güvenliğinin artırılmasına yönelik yapılan çalışmalar çerçevesinde, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın Hayvan Refahıyla ilgili hazırladığı yönetmelikler 2011 sonu itibarıyla yürürlüğe girdi.

Hayvansal gıda üretimi amacıyla yetiştirilen hayvanların korunmasına ilişkin hazırlanan yönetmelikler; bakım ve nakil konularını kapsıyor. Özellikle hayvanların nakli konusunda hazırlanan yönetmeliğin kapsamı oldukça geniş. Hayvan refahıyla ilgili hazırlanan bu yönetmelikle ilgili Gıda tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Kadir Güven şunları söyledi; "Hazırlanan yönetmeliklerle hayvansal gıdaların çiftlikten sofraya gelene kadar denetimi kontrol altına alınmıştır. Yürürlüğe giren yönetmeliklerle, mevcut uygulamalar Avrupa ülkelerindeki uygulamalarla eş değer hale gelmiş, böylece tüketici hakları devlet tarafından tam anlamıyla kontrol ve denetim altına alınmıştır."

BALIKÇILAR DENETLENİYOR

Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğümüz çalışmaları kapsamında, su ürünleri kontrol elemanlarından oluşan 22 kişilik bir ekiple, 2011 yılında faaliyette olan işletmelerle ilgili kontroller tamamlanmıştır.

Bu kontrollerde; boy, ağırlık ve zaman yasaklarına yönelik 1653 denetim gerçekleştirmiş olup, söz konusu denetimlerde "Su Ürünleri Mevzuatı"nın ihlal eden 32 işyerine toplam 20.362 TL idari para cezası uygulanmıştır. Yıl içinde, özellikle boy standartlarının altında balık satışı yaptığı saptanan 12 satış merkezine 9.336TL idari para cezası uygulanarak; 1.255 kg. lüfer, 120 kg. tekir ve 195 kg. kefal balığına el konulmuştur. 2012 yılı Ocak ayının

ilk iki haftasında ise, boy yasağına uymadığı gerekçesi ile 4 işyerinde; 3 kasa mezgit, 3 kasa barbun, 3 kasa hamsi, 30 kasa tekir ve 2 kasa lüfere benzer şekilde el konulmuş ve yine aynı şekilde haklarında idari para cezası uygulanmıştır.

Çalışmalar süreklilik arz etmekte olup; 2012 yılında da balıkların karaya çıkış noktalarına, balık haline ve perakende satış yerlerine ilaveten, yol kontrolleri ile denetimler düzenli aralıklarla yapılmaya devam edilecektir.

TARIMDA HÜMİK ASİT KULLANIMI KONULU TOPLANTI

27 Ocak 2012 tarihinde, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Samsun İl Müdürlüğü toplantı salonunda, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından geliştirilip TKİ HÜMAS ticari markasıyla, piyasaya arz olunan "Sıvı Hümik Asidin Bitki Yetiştiriciliğinde Kullanımı" konulu eğitim ve bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.

Toplantıya, Konya Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Toprak Bilimi ve Bitki Besleme Bölümü Başkanı ve Türkiye Kömür İşletmeleri Danışmanı Prof. Dr. Sait GEZGİN, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Ar-Ge Müdürü Zeki OLGUN ve kurum baş mühendisi Melek

EFE, Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü teknik personeli, İlçe Müdürlükleri, Tarımsal Üretici Birlikleri, Ziraat Odaları, Sivil Toplum Kuruluşlarıyla özel sektör temsilcilerinden katılım sağlanmıştır.

Açılış konuşmasını, Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Kadir GÜVEN'in yaptığı eğitim ve bilgilendirme toplantısında, Ar-Ge Müdürü Zeki OLGUN kurum faaliyetleri ile alakalı açıklama yapmıştır. Daha sonra, Prof. Dr. Sait GEZGİN tarafından Hümik Asidin Tarımda Kullanılması konusunda sunum ve anlatım yapılarak, çeşitli illerde ve farklı ürünlerde yapılan çalışmalar ve alınan sonuçlarla ilgili bilgi verilmiştir.

BİLGİ ALIŞ VERİŞ TOPLANTISI YAPILDI

Bilgi Alış Veriş (BAV) toplantılarının 4.'sü, 27 Ocak 2012 tarihinde, İl Müdürlüğümüz toplantı salonunda gerçekleştirilmiştir.

Şube Müdürlüklerimiz ve İlçe Müdürlüklerimizin katıldığı toplantının açılış konuşmasını yapan İl Müdürümüz Kadir GÜVEN konuşmasında; 2011 yılında yoğun bir çalışma temposuyla çalışılmak suretiyle, kurum olarak önemli faaliyetler ve tarımsal hizmetlerin gerçekleştirildiğini, Samsun tarımının kalkınması ve Samsun'lu çiftçilerin daha müreffeh bir yaşama

kavuşmaları için, kurumsal imkanlar ve yasalar çerçevesinde tüm imkanları seferber ettiklerini ifade etmiştir.

BAV Toplantısında; 2011 yılı Şube faaliyetleri, ilgili Şube Müdürleri tarafından yapılan slayt sunusu ve anlatımlar çerçevesinde görüşülmüştür. Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlüğü tarafından, 2011 yılı İl Yayım Programı çerçevesinde yer alan faaliyetler performans tablosu halinde değerlendirilmiştir.

Şube Müdürlükleri ve İlçe Müdürlüklerince gündeme alınması teklif edilen diğer konular ayrıca istişare edilerek, toplantı sonlandırılmıştır.

KIRSAL ALANDA KADIN EĞİTİMLERİ SÜRÜYOR

İl Müdürlüğümüz Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlüğü, Ev Ekonomisi ve Kadın Çiftçiler Birimi tarafından; KAÇEP (Kadın Çiftçiler Eğitim Projesi) kapsamında bir dizi kadın eğitimi planlanmıştır.

Bu eğitimler; Yakakent İlçesi Karacaaba Köyü, Alaçam İlçesi Yenice Köyü, Salıpazarı İlçesi Tepealtı Köyü, Ayvacık İlçesi Yapıkırık Köyleri olmak üzere toplam 4 köyde uygulanmaktadır. Bu eğitimlerle; köylerde yaşayan genç kız ve kadınların, sosyo-kültürel seviyelerinin artırılması, tarımsal bazı konularda teknik donanımlarının yenilenmesi ve/veya geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Eğitimin içeriği ilçelerden gelen talepler ve öncelikli konulara göre belirlenmiştir. 4'er haftalık eğitimlerde Meyvecilikte Budama, Çocukta Disiplin, Aile Sebzeçiliği, Çocuk İstismarı, Medya Okuryazarlığı ve TV Bilinçli Kullanımı, Hayvan Bakımı ve Besleme, Süt Hijyeni, Silaj Yapımı, Arıcılık ve Gıda Muhafaza Usulleri konuları yer almaktadır.

Bu eğitimlerin ilk bölümü 2011 yılı Aralık ayı sonunda Alaçam ve Yakakent ilçelerinde tamamlanmıştır. Bu eğitimler, yaklaşık 15 kadın çiftçinin yer aldığı 2 grupta 4 hafta devam edilerek gerçekleştirilmiştir. Eğitimin ikinci bölümü Salıpazarı ve Ayvacık ilçelerinde başlamıştır.

Konu ile ilgili İl Müdürümüz Kadir GÜVEN; "Tarımda önemli gelişmeler kaydettiğimiz bu son dönemde, tarımsal yayım ve eğitim faaliyetlerinin bu ilerlemedeki payı küçümsenemez boyuttadır. Bu gün artık tüm dünyada ekonomik büyüme tarım alanında büyüme ile mümkün olmakta; tarım alanındaki büyüme ve ilerleme ise ancak bilinçli ve eğitilmiş çiftçi profili ile mümkün olmaktadır. Ailede bireyi yetiştirenin büyük ölçüde kadın olduğunu düşünürsek bilinçli çiftçi profili oluşturma ve tarımsal gelişme kaydetme hususunda kadın çiftçilerin eğitilmesi esas unsurdur." dedi.

KÜLTÜR MANTARI YETİŞTİRİCİLİĞİ TEŞVİK PROJESİ

Açılış konuşmasını yapan Çarşamba Gıda Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürü Osman AKMAN, projenin maliyeti ve Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı'nın projeye finansmanı konularında bilgi verdi. Daha sonra söz alan Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Kadir Güven; "Kadın çiftçilerimizin sosyal hayata katılımı, Çarşamba İlçesi Çiftçisinin vizyonunun gelişimine katkıda bulunma ve bölgenin hak ettiği konuma gelmesi açısından bu proje oldukça önemlidir. Özellikle kültür mantarı yetiştiriciliği konusunun seçilmiş olmasından dolayı memnuniyetimi ayrıca bildirmek isterim."

Son olarak İlçe Kaymakamı Caner YILDIZ; Çarşamba İlçesi'nin tarım alanındaki kapasitesinin yüksek olduğunu ve bu gibi projelerle birlikte bu kapasitenin daha da ileri gideceğini söyledi. Proje sahipleri de konuşmaları sırasında, proje hakkındaki düşüncelerini bildirerek katılımcılara teşekkür ettiler.

Çarşamba Gıda Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğü'nce projelendirilen, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı'nca finanse edilen ve kadın çiftçilerin toplumsal hayata katılımını sağlamak ve işsizliği azaltmak amacıyla yürütülen "Kırsal Kalkınmanın Desteklenmesi" yönünde yapılan çalışmalar kapsamında; Çarşamba İlçesi Kuşhane Köyü'nde, Kültür Mantarı Yetiştiriciliği Teşvik Projesi'nin açılış merasimi düzenlendi.

Açılış törenine; İlçe Kaymakamı Sayın Caner YILDIZ, Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Sayın Kadir GÜVEN, Çarşamba Ak Parti İlçe Başkanı Sayın Mehmet KÖSE, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Başkanı Sayın Tevfik AKIN, Çarşamba Tarım Kredi Kooperatifi Müdürü Sayın Birsen Yeşilyurt ve Çarşamba Gıda Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürü Sayın Osman AKMAN katıldı.

2012 YILI FINDIK REKOLTE TESPİT ÇALIŞMALARI

İlimiz 2012 yılı Karanfil Sayımı Esasına göre; 20.02.2012 - 23.02.2012 tarihleri arasında İl Komisyonu teknik eleman ve temsilcileri ile arazide yapılan çalışmalar sonucunda; 24.02.2012 tarihinde Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdür Yardımcısı İsmail Demir Başkanlığında, Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürü ile Toprak Mahsulleri Ofisi, Fındık Araştırma Enstitüsü, Fiskobirlik, Ticaret ve Sanayi Odası, Ticaret Borsası ve Ziraat Odası temsilcilerinin katılımı ile yapılan toplantıda belirlenen tahmini fındık üretimi karara bağlanmıştır.

İlimizde 2012 yılı için 80.844 hektar verim çağındaki fındık üretim alanlarından 80.207 ton fındık üretimi olabileceği tahmin edilmektedir. İlimiz için düzenlenen Fındık Rekolte Tutanağı, İl Komisyon üyelerince onaylanarak Bakanlığımıza gönderilmiştir.

Haziran ayında da Çotanak Sayısı Esasına göre yapılacak olan çalışmalar sonucu Fındık Rekolte Tahmini belirlenecektir.

BİÇERDÖVER OPERATÖRÜ YETİŞTİRME KURSLARI

2012 yılının ikinci "Biçerdöver Operatörü Yetiştirme Kursları" İl Müdürlüğümüzle Havza ve Bafra Halk Eğitim Merkezi Müdürlükleri işbirliğinde; Havza İlçemizde 23.02.2012 - 12.03.2012 tarihleri arasında 20 kursiyerin katılımıyla; Bafra İlçemizde ise 01.02.2012 - 17.02.2012 tarihleri arasında 14 kursiyerin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Her iki ilçemizde düzenlenen kurslar sonrasında yapılan sınav sonucunda da 32 kursiyer başarılı olarak belge almaya hak kazanmıştır.

Konu ile ilgili görüşlerini belirten İl Müdürümüz Kadir GÜVEN; Havza ve Bafra İlçelerimizde ürün hasadının çoğunlukla biçer bağlar ve orakla yapıldığını, birkaç senedir de biçerdöverle hasadın hızla yaygınlaştığını ve dolayısı ile son yıllarda biçerdöver edinenlerin sayısının da hızlı artış gösterdiğine değinmiştir. İl Müdürümüz Kadir GÜVEN konuşmasının devamında; "Hasat döneminde çiftçilerimizin emeğinin karşılığını daha verimli alabilmesi ve dane kayıplarının ülke ekonomisindeki önemine vurgu yaparak, biçerdöver operatörlerinin bilgili ve belgeli olmalarının gerekli olduğunu ve bu kapsamda 2000 yılından günümüze kadar ilimizde açılan kurslarda yetiştirilen Biçerdöver Operatörü sayısının 629'a ulaştığını" belirtmiştir.

CANİK İLÇE MÜDÜRLÜĞÜ ÇİFTÇİ EĞİTİM TOPLANTILARI

İlköğretim Okulu Toplantı Salonu'nda, İlçe Kaymakamı Sn. Abdullah KALKAN başkanlığında ve İl Müdürümüz Sn. Kadir GÜVEN' in de katılımıyla bir araya gelinmiştir. Toplantıda İlçe Müdürlüğü çalışmaları ve 2012 hedefleri anlatılarak; söz konusu hedeflere ulaşabilmek adına ilçe müdürlüğü vizyonu ve köy muhtarlarının beklentileri anket yoluyla tespit edilmiştir.

Yapılan anket sonucunda; toplantıya katılan köy muhtarlarının talep ettikleri eğitim konuları dikkate alınarak İlçe Müdürlüğü'nün yayım faaliyetleri doğrultusunda bir çalışma programı oluşturulmuş ve bu suretle Gece Eğitim Çalışmaları başlatılmıştır.

Çalışmanın devamında ise; 02.12.2011 tarihinden itibaren ilçeye bağlı Başkonak, Gölalan, Kızıoğlak, Dereler, Alibeyli, Gökçepınar, Kozlu, Gürgenyatak köylerinde çiftçi eğitim toplantıları düzenlenmiş ve bu yolla 136 üreticiye ulaşılabilmiştir.

Gönüllülük esasına göre sürdürülmekte olan toplantılarda; köyün hedeflenen tarımsal faaliyetine ilişkin konu anlatımının müteakibinde, üreticilerin soru ve sorunları ele alınarak, bu sorunlara uygun çözümler üretilmeye çalışılmıştır.

İlçemize bağlı köylerimizin şehir merkezine yakınlığı ve bu köylerde bulunan üreticilerin gündüz saatlerinde kendi işleri ile meşguliyetinden dolayı, önceki yıllarda yürütülen Çiftçi Eğitim Gündüz Toplantıları'na yeteri kadar katılım sağlanamadığı ve daha fazla üreticiye ulaşmak noktasında Çiftçi Eğitim Faaliyetlerinin akşam saatlerinde yapılmasının daha uygun olacağı tespit edilmiştir.

Çalışmanın başlangıcında öncelikle; tüm Canik Köy Muhtarları ile birlikte 19.12.2011 tarihinde, İnönü

ASARCIK SÜT ÜRETİCİLERİ BİRLİĞİ FAALİYETİNE BAŞLADI

Asarcık İlçesi Süt Üreticileri Birliği hizmet binası Samsun Valisi Sn. Hüseyin Aksoy'un katılımıyla açıldı. Açılışa Vali Aksoy'un yanı sıra Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Kadir Güven, Asarcık Kaymakamı Sedat Ateş, Asarcık Belediye Başkanı İbrahim Yüce ile Kavak, Havza, Ladik, Vezirköprü, Terme, Merkez ilçe Ziraat Odası Başkanları ve çiftçiler katıldı.

Açılıшта bir konuşma yapan Birlik Başkanı Mazhar Girmec; hayvancılığın katkıda bulunmak amacıyla 114 üye ile Asarcık Süt Üreticileri Birliği'ni kurduklarını ve bu sayede ilçede üretilen sütü pazarlayarak, çiftçinin gelirini arttırmayı ve hayvancılık desteklerinden daha fazla yararlanmayı hedeflediklerini söylemiştir.

Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Kadir Güven yaptığı konuşmada; Samsun'da çiftçi örgütlenmesine önem verdiklerini bu amaçla ilde 98 tarımsal kalkınma kooperatifi, 34 tarımsal üretici birliği, 4 adet ıslah amaçlı birlik, 15 adet de ziraat odasının mevcut olduğunu ve bunlara kayıtlı 222.283 üyenin mevcut olduğunu söylemiştir. Ayrıca 5200 sayılı "Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunu"na göre kurulan üretici birliklerinin amacının; üretimi talebe göre planlamak, ürün kalitesini iyileştirmek, pazara geçerli norm ve standartlara uygun ürün sevk

etmek ve ürünlerin ulusal ve uluslar arası ölçekte pazarlama gücünü artırmak olduğunu vurgulayarak, Türkiye'de ilk üretici birliğinin, 2005 yılında "Organik Fındık Üreticileri Birliği" adıyla Samsun'da Terme İlçesinde kurulduğunu söylemiştir.

Daha sonra açılıшта bir konuşma yapan Samsun Valisi Sn. Hüseyin Aksoy da; İlin kalkınmasında tarımın önemini belirterek, tarımsal kalkınma için birlikte iş yapmanın önemini vurgulamıştır. Vali Aksoy; Samsun'un iki önemli ovası bulunduğunu, tarıma uygun toprak ve iklim şartlarına sahip olduğunu, doğal kaynaklara zarar vermeden mevcut potansiyellerin değerlendirilerek verimliliğin artırılması ile insanımıza güvenilir ve sağlıklı gıda imkanı sağlamak gerektiğini de konuşmalarına eklemiştir.

Çeşitli tarımsal üretici birlikleri üyelerine Bakanlığımız tarafından verilen; organik tarım, iyi tarım, anaç sığır, buzağı, süt, bal, kırmızı et, ÇATAK gibi desteklerden 2011 yılı içinde yaklaşık 3.500.000 TL destek tahakkuk etmiştir.

KADIN ÇİFTÇİLERİMİZ YARIŞTI

Kırsal alanda kadın çiftçilere götürülen eğitim ve yayım çalışmalarının sonuçlarını görmek, tarımsal konularda kadın çiftçilerin performanslarını değerlendirmek, kendilerine olan güven duygularını geliştirmek, birbirleriyle kaynaşmalarını sağlamak, girişimcilik ruhunu artırmak amacıyla ve bu yollarla kadının istihdama katkısının sağlanması hedeflenerek, her yıl ülke genelinde yapılan "Kadın Çiftçiler Yarışıyor Bilgi ve Proje Yarışması" Samsun İl elemeleri 14 Mart 2012 Çarşamba günü saat 09:00' da yapıldı.

Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürümüz Kadir GÜVEN yapmış olduğu açılış konuşmasında; "Gerek dünyada gerekse ülkemizde tarımsal üretim ve beslenmede en büyük rol kadınlarımız tarafından gerçekleştirilmektedir. Ülkemizde büyük çoğunluğu küçük işletmelerden oluşan aile tarımında, erkeğin en büyük destekçisi kadınlardır.

Kadınlarımız tarlada, bağda, bahçede, ahırda, ağılda her yerde çalışmaktadır. Bitkisel ve hayvansal üretimin iş gücünü sağlayan kadın bunların yanı sıra çocuğunu büyütmedir. Ev işlerini yapmakta, ailenin beslenmesinde de en büyük görevi üstlenmektedir.

Kadınlarımızın Türkiye ekonomisine katkıları çok büyüktür ve hakları ödenmez. Kısaca kadın, tarlada üreten, ailesini besleyen, evini yönetendir; bu bağlamda kadın çiftçilerin birbirleriyle kaynaşmaları, sahip oldukları bilgileri artırarak aile ve ülke ekonomisine katkılarını artırmak amacıyla Bakanlığımız tarafından düzenlenen kadın çiftçiler yarışıyor bilgi ve proje yarışmasının İl

finaline katılan kadınlarımızı medeni cesaretlerinden dolayı canı gönülden kutlarım benim gözümde burada yarışan bütün kadınlarımız birinciliği hak etmiş bulunmaktadır, ancak aranızdan birini Kastamonu' da

yapılacak olan yarışmaya göndereceğiz. Şimdiden birinci olan yarışmacımızı kutluyor, Kastamonu da yapılacak olan Bölge Finali yarışmasında başarılar diliyorum" dedi.

Öğleden önce 2 grup halinde yapılan elemelerde ilk 2 sıraya giren Kavak, Ondokuzmayıs, Bafra ve Terme ilçelerinden katılan kadın çiftçilerimiz öğleden sonra saat 14:00'da yapılan final müsabakasında kıyasıya

yarıştılar. Yarışma sonucunda Birincilik ipini Kavak ilçesinden Ümrân ERGİN göğüslemiş olup; 25 Nisan 2012 Çarşamba günü Kastamonu İlinde yapılacak olan Bölge Finaline katılmaya hak kazanmıştır. İkinciliği Terme ilçesinden Nuray ÇİÇEK, üçüncülüğü Ondokuzmayıs ilçesinden Elif MALKOÇ ve dördüncülüğü de Bafra ilçesinden Esra ÇALIŞKAN kazanmışlardır.

Yarışmaya; Çarşamba ilçesinden Sündüs TOROMAN, Atakum ilçesinden Nazmiye MIRİK, 19 Mayıs ilçesinden Elif MALKOÇ, Kavak ilçesinden Ümrân ERGİN, Yakakent ilçesinden Songül DANACI, Vezirköprü ilçesinden Sevgi ARSLAN, Bafra ilçesinden Esra ÇALIŞKAN, Terme ilçesinden Nuray ÇİÇEK, Havza ilçesinden Sündüs ÖZCAN, Tekkeköy ilçesinden Esra KÖSE, Canik ilçesinden Sakine ODABAŞ olmak üzere toplam 11 ilçemizden katılım sağlanmıştır.

Yarışma sonunda yarışmaya katılan tüm kadın çiftçilerimize günün anısına hediyeler verilmiştir.

Adaçayı (salvia officinalis) : Ballıbabagillerden; özellikle Akdeniz bölgesinde yetişen ıtırılı bir bitkidir. Menekşeye benzeyen çiçekleri haziran, temmuz aylarında açar. Yaprakları uzun, kenarları tırtıllı, beyazımsı yeşil renktedir. Hafif kafuru kokusu vardır. Çiçek açtığı zaman toplanıp, kurutulur.

Faydası : Mide ve bağırsak gazlarını giderir. Mide bulantısını keser. Hazım sisteminin düzenli çalışmasını sağlar. Boğaz, bademcik ve dişeti iltihaplarını giderir. Göğsü yumuşatır. Astımdaki sıkıntıları geçirir. İdrar ve ter söktürür. Banyo suyuna katılıp yıkanılırsa; zindelik verir. Günde, 3 kahve fincanından fazla içilmemelidir.

Anason (anis) : Vatanı Asya'dır. Maydanozgillerden; yarım metre kadar yükseklikte bir bitkidir. Yaprakları yuvarlak ve böbrek şeklindedir. Çiçekleri beyazdır; meyveleri küçüktür. Meyvelerinde "Anethol" vardır. Kokucu ve yakıcı lezzettedir. Temmuz ve ağustos aylarında toplanır.

Faydası : Hazmı kolaylaştırır. İştahsızlığı ve yemeklere karşı duyulan tiksintiyi giderir. Mide ve bağırsak gazlarını söktürür. İdrarı artırır. Kusmaları ve ishali keser. Aybaşı kanamalarının düzenli olmasını sağlar. Ancak, aybaşı kanamaları ve hamilelik döneminde kullanılmaz. Anne sütünü artırır. Sinirleri

ŞİFALI BİTKİLER

ŞİFALI BİTKİLER

yatıştırır. Migren ağrılarını keser. Beyin yorgunluğunu giderir. Uyku verir. Kalbi kuvvetlendirir. Kan dolaşımının düzenli olmasını sağlar. Astım, nefes darlığı ve bronşitte görülen şikayetleri giderir. Öksürüğü keser. Yaşlılarda meme sarkmasını önler. Fazla miktarda kullanıldığı zaman uyuşukluk verir.

Biberiye (kuşdili) : Ballıbabagillerden; Akdeniz çevresinde çok yetişen; küçük, kalınca, ensiz ve kokulu yaprakları ile çiçeklerinden faydalanılan bir bitkidir. Yaprakları iğneye benzer. Boyu 2 metre kadardır. Çiçekleri mavi veya eflatundur. Çiçeklerinden renksiz veya soluk sarı renkte olan biberiye esansı çıkarılır. İçeriğinde kafuru, sineol, kamfen, pinen, borneol ve bornilasetat vardır.

Faydası : Hazımsızlığı giderir. Çarpıntıyı keser. Yarım baş ağrılarını giderir. Baş dönmesini keser. Astım, bronşit ve kansızlıkta faydalıdır. Yağlı saçların yağını alır. Burkulmalarda ve deri yaralarında da haricen kullanılır.

ACI KAYBIMIZ

Cengiz GÜNEYSU

Nasıl konuşacağız onun hakkında, ne söyleyeceğiz ya da dilimizle nasıl ifade edeceğiz? 2004 yılında kurumumuza kendi isteğiyle geçen tek çevre sağlığı teknisyeniydi. İşin nevine hiç

bakmadı. Yeri geldi araç kullandı, yeri geldi denetime eşlik etti. Candan, dürüst ve sorumluluklarını bilen bir insandı. Çalışma arkadaşlarını incitmez, her durumda üzerine düşeni yapardı. Kısacası Cengiz GÜNEYSU iyi bir insandı ve varlığıyla bizi onurlandırdı.

Gün geldi, Gıda ve Yem Şube Müdürlüğümüzden sessiz sedasız ayrıldı. Seni unutmayacağız... Ruhun şad olsun.. Allhtan rahmet diliyor, geride bıraktıklarına sabırlar niyaz ediyoruz.